

Správa z reprezentatívneho prieskumu o priebehu a dopade dištančnej výučby v školskom roku 2020/2021

Vzdelávanie žiačok a žiakov v školskom roku 2020/2021 výrazne poznačila pandémia COVID-19. Žiačky a žiaci 2. stupňa základných škôl a stredných škôl sa museli 6 mesiacov vzdelávať dištančne, v niektorých okresoch aj dlhšie. O tom, ako dištančná výučba prebiehala, však dosiaľ neboli k dispozícii žiadne relevantné údaje. Preto sme v spolupráci s Komenského inštitútom realizovali reprezentatívny prieskum, ktorý sa zameriaval na zber údajov o priebehu a dopade dištančného vzdelávania. Zber údajov realizovala agentúra FOCUS na vzorke 515 učiteliek a učiteľov 2. stupňa základnej školy. Podľa učiteliek a učiteľov sa do dištančnej výučby typicky pravidelne zapájalo 81 % detí, takmer vôbec sa do dištančnej výučby nezapájalo 10 % detí. 84,5 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky si počas dištančnej výučby osvojili menej učiva. Učiteľky a učitelia odhadli, že žiaci a žiačky sú pozadu o 2 mesiace oproti bežnej výučbe. V dôsledku pandémie učiteľky a učitelia najčastejšie zaznamenali zhoršenie v oblasti pracovnej pohody (46 %) a duševného zdravia (41 %). Učiteľky a učitelia by v priemere dali ministerstvu školstva za celkovú podporu počas pandémie známku 3. Podľa učiteliek a učiteľov by každý štvrtý žiak či žiačka (25 %) po návrate do školy potreboval nejakú formu dodatočnej podpory.

Obsah

1. Úvod	2
2. Zhrnutie	3
3. Metodológia prieskumu	5
4. Výsledky prieskumu.....	6
4.1 Zapojenosť žiakov a žiačok do dištančnej výučby a online a offline formy dištančnej výučby	6
4.2 Dopady dištančnej výučby na vzdelávanie žiakov a žiačok	10
4.3 Dopady pandémie na duševné zdravie a pracovnú pohodu učiteliek a učiteľov.....	14
4.4 Hodnotenie opatrení a podpory počas pandémie	18
4.5 Podpora žiakov a žiačok po návrate do škôl.....	23
5. Odporúčania	28
5.1 Odporúčania pre prípad dištančného vzdelávania.....	28
5.2 Odporúčania na podporu žiakov, žiačok a vyučujúcich v ďalšom období.....	28
6. Literatúra	30

1. Úvod

Vzdelávanie žiačok a žiakov v školskom roku 2020/2021 výrazne poznačila pandémia COVID-19. V septembri 2021 mohli síce nastúpiť do školy všetky deti a mladí ľudia, o necelé dva mesiace sa však so zhoršujúcou pandemickou situáciou zmenila aj situácia v školách. Minister školstva vydal rozhodnutie, podľa ktorého sa od 26. októbra 2020 prerušilo školské vyučovanie na 2. stupni základných škôl a v stredných školách (MŠVVŠ SR 2020). Žiačky a žiaci týchto stupňov škôl tak opäť ako počas značnej časti minulého školského roka boli odkázaní na dištančnú výučbu.

Postupný návrat žiačok a žiakov do škôl sa začal až v apríli 2021. Od 19. apríla 2021 sa obnovilo školské vyučovanie v končiacich ročníkoch základných škôl a od 26. apríla 2021 sa obnovilo školské vyučovanie vo všetkých školách. Otváranie škôl však prebiehalo postupne podľa jednotlivých okresov v súlade s COVID AUTOMAT-om (MŠVVŠ SR 2021) a deti v okresoch s horšou epidemiologickou situáciou sa tak do školy dostali až v máji.

O tom, ako prebiehala dištančná výučba medzi októbrom 2020 a aprílom – májom 2021 nie sú v súčasnosti k dispozícii žiadne relevantné údaje. Nie je známe, aká časť detí a mladých ľudí mala prístup k dištančnej výučbe a nevieme, aký dopad malo vzdelávanie v tomto období na žiačky a žiakov a učiteľky a učiteľov. Jediné údaje pochádzajú ešte zo školského roka 2019/2020 (Ostertágová & Čokyna 2020).

Preto sme sa rozhodli zrealizovať reprezentatívny prieskum, ktorý sa zameriaval na zber údajov o priebehu a dopade dištančného vzdelávania. Pre obmedzené finančné zdroje sme prieskum realizovali na reprezentatívnej vzorke učiteliek a učiteľov 2. stupňa základných škôl, hoci náš pôvodný zámer bol osloviť učiteľky a učiteľov celej základnej školy a aj stredných škôl.

Tematicky sa dotazník zameriaval predovšetkým na päť oblastí. Učiteliek a učiteľov sme sa pýtali na zapojenie žiakov a žiačok do dištančnej výučby a dopady dištančnej výučby na ich vzdelávanie. Zaujímali nás aj dopady pandémie na duševné zdravie a pracovnú pohodu učiteliek a učiteľov, ich hodnotenie opatrení a podpory počas pandémie a napokon sme zisťovali, aké potreby majú učiteľky a učitelia v súvislosti s návratom detí do škôl a kompenzáciou vzniknutých vzdelávacích strát.

Dúfame, že zistené údaje, ktoré predkladáme v tejto správe, poskytnú cenné informácie o situácii žiakov a učiteliek počas aktuálneho školského roka. Zároveň dúfame, že tieto údaje prispievajú k tomu, aby štátne inštitúcie v spolupráci so všetkými aktérmi vo vzdelávaní pripravili a úspešne implementovali účinné opatrenia, vďaka ktorým by bolo možné zmierniť negatívne dopady pandémie COVID-19 na duševné zdravie a vzdelávacie výsledky žiačok a žiakov, ako aj na psychické zdravie a pracovnú pohodu učiteliek a učiteľov.

Prieskum bol financovaný vzdelávacím programom Komenského inštitút a Nadačným fondom Telekom pri Nadácii Pontis.

2. Zhrnutie

1. Zapojenosť žiakov a žiačok do dištančnej výučby a online a offline formy dištančnej výučby

- Do dištančnej výučby sa podľa učiteliek a učiteľov typicky pravidelne zapájalo 81 % žiakov a žiačok, takmer vôbec sa do dištančnej výučby nezapájalo 10 % žiakov a žiačok (medián). Do online výučby sa zapájalo približne 82,5 % žiakov a žiačok, výlučne offline sa vzdelávalo 10 % žiakov a žiačok (medián).
- Najfrekventovanejšou formou boli počas online dištančnej výučby online hodiny s využitím videokonferencií. Tri štvrtiny učiteliek a učiteľov (75 %) realizovalo online výučbu s využitím videokonferencie asi v polovici hodín a častejšie. Tretina (33 %) využívala videokonferencie každú hodinu, 26 % skoro každú hodinu a 17 % asi v polovici hodín.
- Najfrekventovanejšou formou offline výučby bolo zasielanie tlačených papierových zadaní, najmenej sa využívala výučba cez televízne vysielanie. 72 % učiteľov a učiteliek zasielalo tlačené pracovné listy asi raz do týždňa a častejšie. Každý deň zasielalo tlačené pracovné listy 5 % dopytovaných, viackrát do týždňa 34 % a asi raz do týždňa 33 %.

2. Dopady dištančnej výučby na vzdelávanie žiakov a žiačok

- 84,5 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky si počas dištančnej výučby osvojili menej učiva. Učiteľky a učitelia odhadli, že žiaci a žiačky sú pozadu o 2 mesiace (medián) oproti bežnej výučbe. 23 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky sú pozadu o 4 a viac mesiacov.
- Takmer dve tretiny (63 %) učiteliek a učiteľov malo obavy, že niektorí žiaci a žiačky mohli mať zamedzený prístup ku kvalitnej dištančnej výučbe, lebo im chýbala motivácia učiť sa. Približne polovica uviedla ako možnú príčinu nedostatočné technologické vybavenie alebo prístup k internetu (54 %), či nedostatočnú podporu pri vzdelávaní v domácnosti, napr. od rodičov (49 %).
- Približne polovica učiteliek a učiteľov sa obáva, že žiaci a žiačky v dôsledku dištančného vzdelávania nepochopia učivo (55 %), neprecvičia si ho (52 %), či nestihnú ho prebrať (46 %). 41 % učiteliek a učiteľov má obavy, že žiaci a žiačky stratia motiváciu a približne tretina (35 %) sa obáva, že sa zhoršia ich sociálne zručnosti.
- 53 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky si vďaka dištančnej výučbe zlepšili digitálne zručnosti (napr. práca s online nástrojmi v digitálnom prostredí).

3. Dopady pandémie na duševné zdravie a pracovnú pohodu učiteliek a učiteľov

- Pociťovaná úzkosť sa v porovnaní s obdobím pred pandémie mierne zvýšila. Na stobodovej stupnici (0 = žiadna úzkosť, 100 = najvyššia úzkosť) hodnotili učiteľky a učitelia zažívanú úzkosť počas pandémie na úrovni 25 bodov, počas obdobia pred pandémie na úrovni 18 bodov (medián).
- Najčastejšie zaznamenali učiteľky a učitelia zhoršenie v oblasti pracovnej pohody (46 %) a duševného zdravia (41 %), približne tretina aj v oblasti fyzického zdravia (35 %) a sociálno-ekonomickej situácie (32 %).
- 78 % učiteliek a učiteľov súhlasilo s tým, že ich výučba počas pandémie veľmi vyčerpala (51 % skôr súhlasilo a 27 % rozhodne súhlasilo). Približne pätina tiež súhlasila s tým, že ich po skúsenosti s výučbou počas pandémie už učenie veľmi nebaví (21 %) a že po tejto skúsenosti zvažujú odchod z profesie (18 %).
- Viac ako polovica učiteliek a učiteľov by uvítala nejakú formu podpory v oblasti duševného zdravia, najviac aktivity na posilnenie učiteľského tímu (33 %) a školenia o nástrojoch na zvládanie stresu (20 %).

4. Hodnotenie opatrení a podpory počas pandémie

- Učiteľky a učители by v priemere dali ministerstvu školstva za celkovú podporu počas pandémie známku 3. Polovica (51 %) učiteliek a učiteľov si nemyslí, že by vyučujúci na Slovensku všeobecne dostali v tomto školskom roku podporu pri výučbe na diaľku.
- 81 % učiteliek a učiteľov hodnotilo počas dištančnej výučby aj slovne, avšak známkovanie úplne zrušila necelá tretina (29 %) učiteliek a učiteľov. Písomné skúšanie a testovanie úplne vypustila približne štvrtina (27 %) učiteliek a učiteľov.
- Necelá polovica (48 %) učiteliek a učiteľov absolvovala školenie, ako učiť na diaľku. 71 % učiteliek a učiteľov, ktorí sa vzdelávali, absolvovalo školenie o práci s digitálnymi technológiami a dve tretiny (66 %) o motivácii žiakov a žiačok počas dištančného vzdelávania. 94 % uviedlo, že absolvované vzdelávania alebo webináre im pomohli.

5. Podpora žiakov a žiačok po návrate do škôl

- Každý štvrtý žiak či žiačka (25 %) by po návrate do školy potreboval nejakú formu dodatočnej podpory.
- 88 % učiteliek a učiteľov súhlasilo s tým, že po návrate do škôl sa má venovať pozornosť najmä adaptácii detí (teda podpora socializácie, vzťahov, privyknutie na školský režim a pod.).
- 69 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že po návrate do školy by sa mali podporiť žiaci a žiačky, aby si opäť zvykli na školský režim. 66 % uviedlo, že by sa malo zistiť, aké majú žiaci vedomosti a zručnosti a 62 % sa vyslovilo, že by sa mali realizovať aktivity na dobehnutie učiva.
- Viac ako polovica (56 %) učiteliek a učiteľov by po návrate do škôl potrebovala podporu v oblasti motivácie žiakov a žiačok k učeniu sa. 69 % učiteliek a učiteľov do top 3 najpreferovanejších foriem podpory zaradilo zdieľanie skúseností v rámci kolektívu školy. Nasledovali formy ako manuál alebo usmernenie (55 %) a individuálne poradenstvo (49 %).
- 61 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že po návrate do škôl by mala ich škola organizovať doučovanie pre žiakov a žiačky. 78 % učiteliek a učiteľov deklarovalo ochotu doučovať, pričom 63 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že na zapojenie sa do podporných aktivít ako sú doučovanie a letná škola by ich motivovala adekvátna finančná odmena.

3. Metodológia prieskumu

Zber primárnych údajov realizovala agentúra FOCUS v termíne 14. 5. – 27. 5. 2021 na vzorke 515 učiteliek a učiteľov 2. stupňa základnej školy. Zber sa uskutočňoval metódou osobných rozhovorov zaznamenaných do počítača (CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing). Výber respondentiek a respondentov bol realizovaný metódou kvótného výberu na základe údajov poskytnutých Centrom vzdelávacích analýz.

Vybraná vzorka je reprezentatívna z hľadiska zastúpenia žien a mužov, veku, kraja, veľkosti obce, v ktorej škola sídli, ako aj z hľadiska počtu žiačok a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP), ktorí navštevujú školu, v ktorej dopytované učiteľky a učitelia pôsobili¹. Hoci reprezentatívne výbery učiteliek a učiteľov kvótny znak týkajúci sa zastúpenia žiačok a žiakov zo SZP obyčajne nezahŕňajú, v prípade viacerých sledovaných oblastí môže byť podiel detí zo SZP zásadný. Predošlé analýzy poukázali na to, že prístup k dištančnej výučbe všeobecne a aj k online forme dištančnej výučby bol výrazne viac obmedzený práve v školách s vysokým zastúpením žiačok a žiakov z chudobného prostredia (Ostertágová & Čokyna 2020). V prípade nevyváženého zastúpenia škôl s rôznymi podielmi detí z chudobných domácností by mohli byť výsledky prieskumu výrazne skreslené.

Jednotlivé položky dotazníka vypracovalo Centrum vzdelávacích analýz v spolupráci s Komenského inštitútom. Tematické okruhy otázok, ako aj niektoré formulácie otázok sú inšpirované prieskumami o dištančnom vzdelávaní, ktoré sa realizovali v zahraničí (ATA 2020, Člověk v tísní 2021, EIS 2020, Farquharson et al. 2021, Hamilton et al. 2021, Inverness Institute 2021, Sharp et al. 2020, Ziebell et al. 2020, The Educational Institute of Scotland 2020).

Vzhľadom na veľkosť vzorky sme z metodologických dôvodov nerealizovali analýzu na úrovni jednotlivých kvótnych znakov.

Tabuľka 1 Kvótny znak

Kvótny znak		Zastúpenie vo vzorke (%)	Reálne zastúpenie (%)
Pohlavie	Muž	23,5	23,6
	Žena	76,5	76,4
Vek	30 rokov a menej	8,0	9,0
	31 – 40 rokov	28,0	27,0
	41 – 50 rokov	31,8	31,0
	51 – 60 rokov	20,6	20,0
	61 rokov a viac	11,7	13,0
Kraj (kde sídli škola)	Bratislavský	11,5	11,6
	Trnavský	10,1	10,1
	Trenčiansky	9,5	10,0
	Nitriansky	13,8	12,9
	Žilinský	13,2	13,8
	Banskobystrický	11,5	11,5
	Prešovský	16,7	16,0
Veľkosť obce (kde sídli škola)	do 2 000 obyvateľov	20,8	21,4
	2000 – 4999 obyvateľov	16,7	19,2
	5 000 – 19 999 obyvateľov	23,7	21,0
	20 000 – 49 999 obyvateľov	16,1	16,6
	50 000 – 99 999 obyvateľov	10,9	10,5

¹ Zastúpenie v súbore podľa podielu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia sa určilo podľa kvartilového rozloženia podielu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v školách.

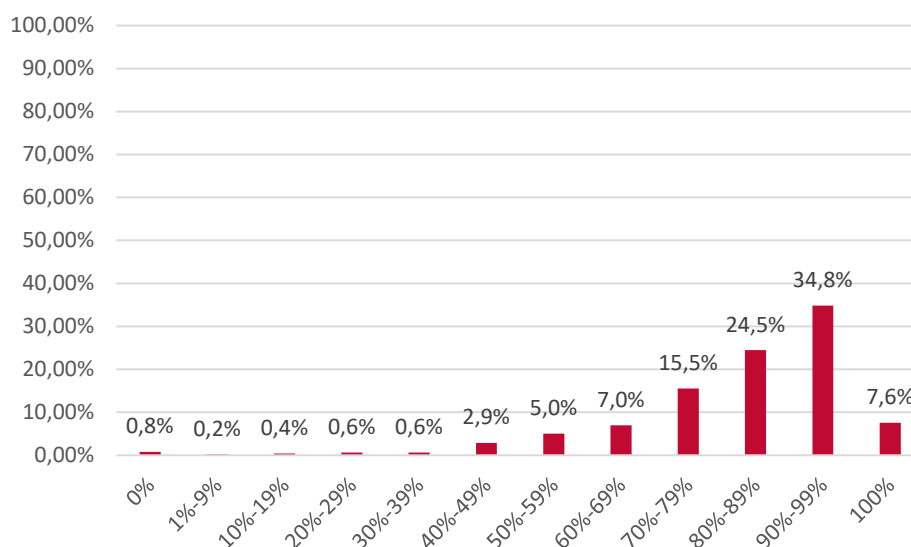
	100 000 obyvateľov a viac	11,8	11,3
Podiel žiakov zo SZP	0,0% – 0,0%	15,3	16,9
	0,1% – 2,3%	38,4	38,7
	2,4% – 14,3%	30,1	28,6
	14,4% – 100%	16,1	15,8

4. Výsledky prieskumu

4.1 Zapojenosť žiakov a žiačok do dištančnej výučby a online a offline formy dištančnej výučby

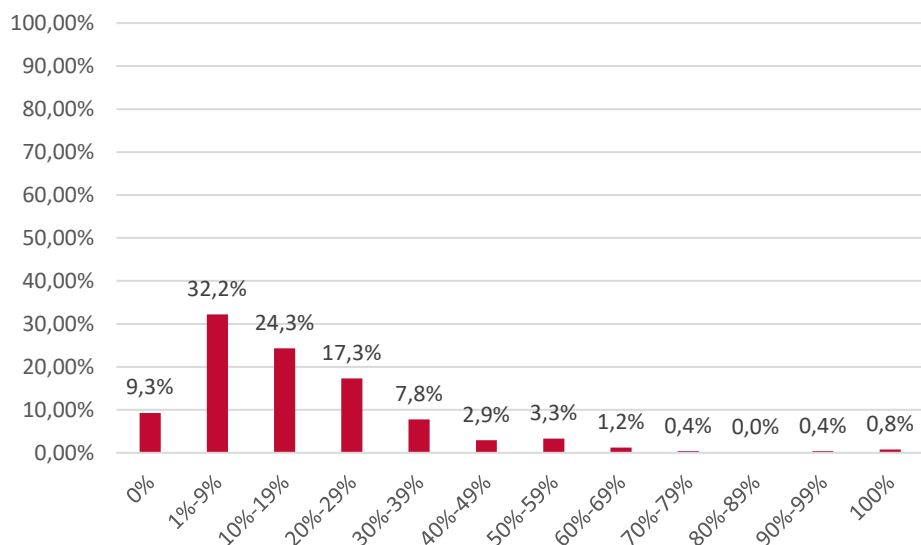
Do dištančnej výučby sa typicky pravidelne zapájalo **81 % detí (medián)**. Najčastejšie učiteľky a učelia uvádzali pravidelnú zapojenosť v rozmedzí 90 % až 99 % (odpoveď v tomto rozsahu uviedlo 34,8 % vyučujúcich). Približne štvrtina uviedla, že sa do dištančného vyučovania pravidelne zapájalo 80 – 89 % detí a 15,5 % uviedlo pravidelnú zapojenosť v rozmedzí 70 % – 79 %. 100-% tnú zapojenosť uviedlo 7,6 % učiteliek a učiteľov.

Graf 1: Aká časť žiakov, ktorých učíte, sa počas tohto školského roka typicky pravidelne zapájala do dištančného vyučovania? (napr. zúčastňovali sa pravidelne online hodín, pravidelne posielali vypracované zadania). Skúste odhadnúť percento takýchto žiakov.

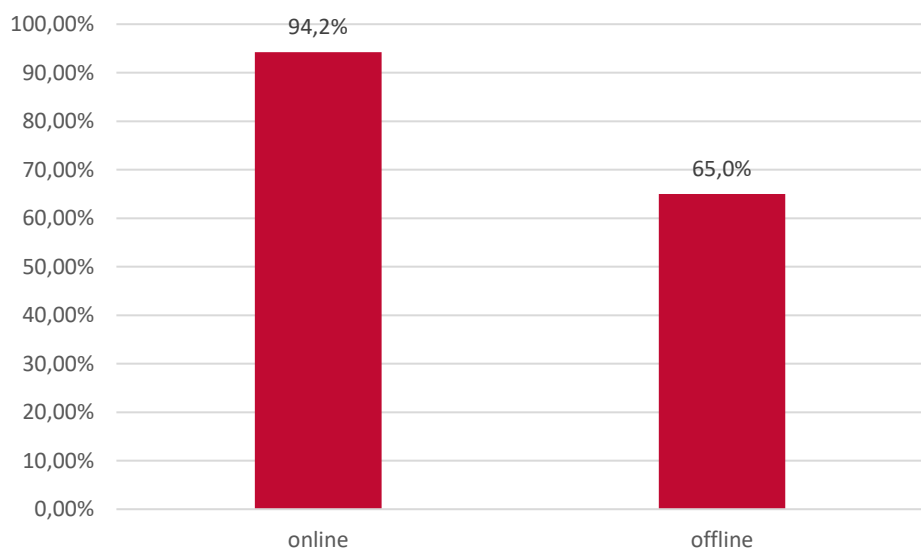
Naopak, takmer vôbec sa do dištančnej výučby nezapájalo 10 % detí (medián). Najčastejšie uvádzali učiteľky a učelia podiel takmer vôbec nezapojených detí v rozsahu 1 % až 9 % (odpoveď v tomto rozsahu uviedlo 32,3 %). Približne štvrtina (24,3 %) uviedla, že sa do výučby nezapájalo 10 % až 19 % detí a takmer pätina (17,3 %) mala 20 % až 29 % nezapojených žiakov a žiačok.

Graf 2: Naopak, aká časť žiakov, ktorých učíte, sa počas tohto školského roka takmer vôbec nezapájala alebo len veľmi slabo sa zapájala do dištančného vyučovania? (napr. takmer nikdy sa nezúčastňovali online hodín alebo takmer vôbec nezasielali vypracované zadania/úlohy). Skúste odhadnúť percento takýchto žiakov.

Väčšina učiteliek a učiteľov vyučovala online aj offline formami dištančnej výučby. Takmer všetky (94,2 %) učiteľky a učelia vyučovali aj online (napr. zasielanie úloh e-mailom, organizácia online hodín a pod.) a približne dve tretiny (65 %) využívali aj offline formy dištančnej výučby (napr. zasielanie tlačených pracovných listov, TV vysielanie, telefonické konzultácie, osobná výučba v malých skupinkách 5+1 pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia).

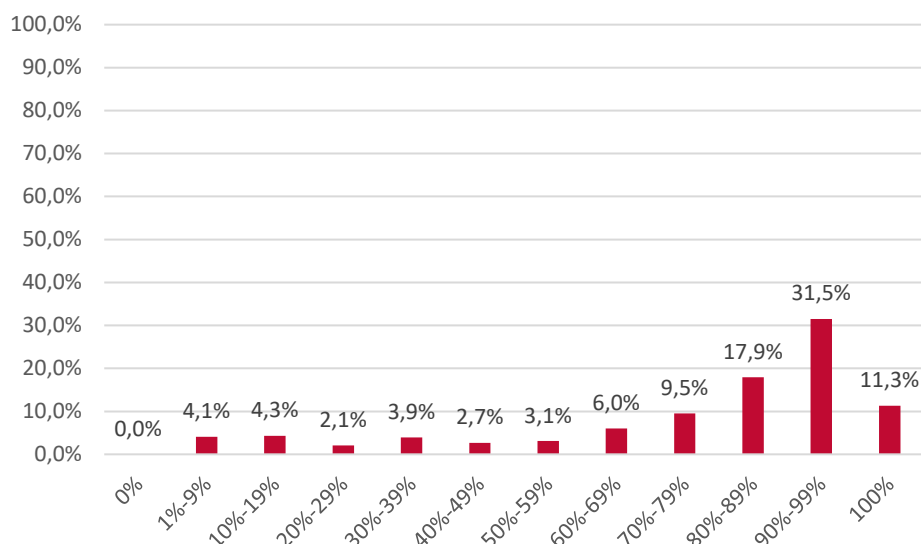
Graf 3: Vyučovali ste žiakov aj prostredníctvom internetu (napr. zasielanie úloh e-mailom, organizácia online hodín a pod.)? Uvedte "áno", ak ste využívali akúkoľvek výučbu cez internet. / Vyučovali ste žiakov aj prostredníctvom offline nástrojov (napr. zasielanie tlačených pracovných listov, TV vysielanie, telefonické konzultácie, osobná výučba v malých skupinkách 5+1 pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia)? Uvedte "áno", ak ste využívali akúkoľvek formu offline výučby.

Do online výučby sa zapájalo približne 82,5 % detí (medián). Najčastejšie učiteľky a učelia uvádzali zapojenosť žiakov do online výučby v rozmedzí 90 % až 99 % (odpoveď v tomto rozsahu uviedlo 31,5 %

vyučujúcich). 100 %-tnú zapojenosť do online výučby uviedlo 11,3 % vyučujúcich. Necelá pätina (17 %) uviedla, že sa do online výučby zapájalo 80 % až 89 % žiakov a žiačok.

Graf 4: Aká časť žiakov, ktorých učíte, sa učila prostredníctvom internetu? Skúste odhadnúť percento takýchto žiakov.

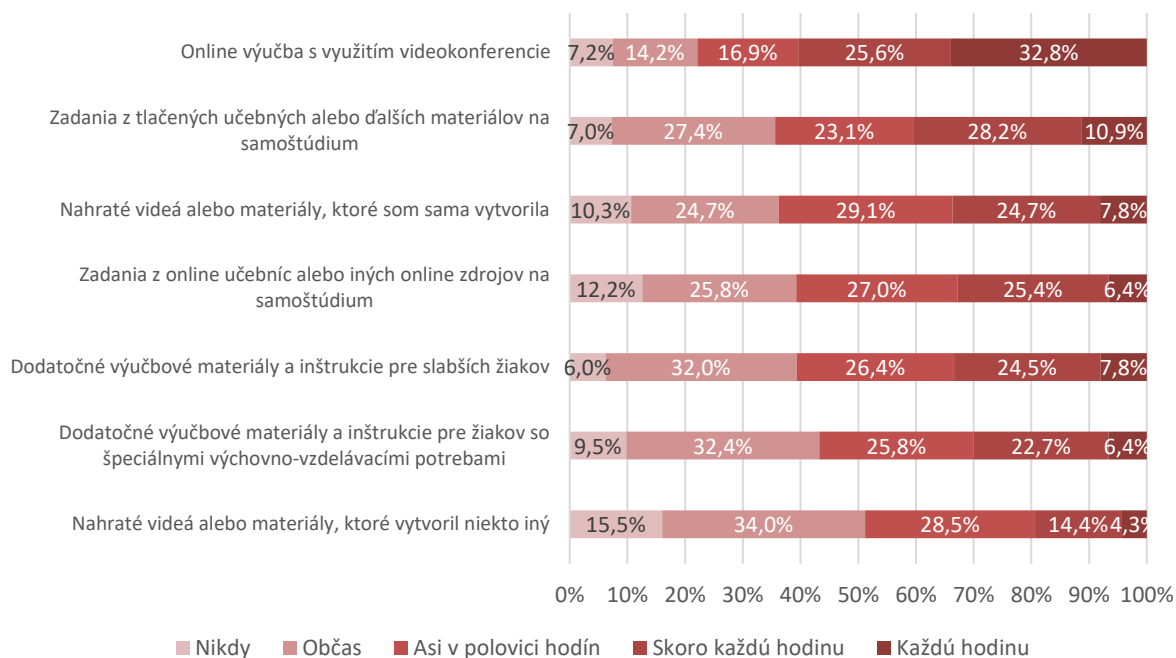

Najfrekventovanejšie boli počas online dištančnej výučby online hodiny s využitím videokonferencií.

Tri štvrtiny učiteliek a učiteľov (75,3 %) realizovalo online výučbu s využitím videokonferencie v asi polovici hodín a častejšie. Tretina (32,8 %) využívala videokonferencie každú hodinu, 25,6 % skoro každú hodinu a 16,9 % asi v polovici hodín.

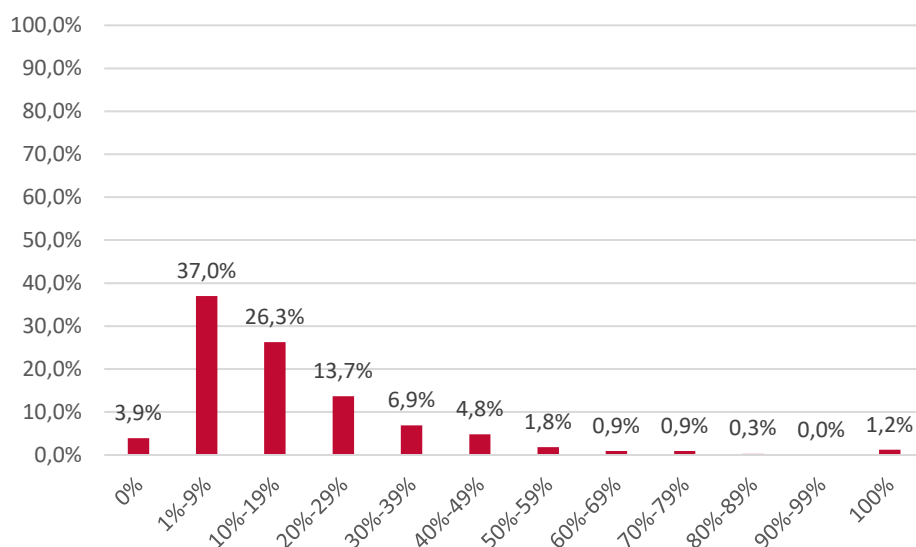
Ďalšími frekventovanými formami dištančnej výučby boli zadania z tlačenej učebnej alebo ďalších materiálov na samoštúdium, ktoré využívalo v asi polovici hodín a častejšie hodín 62,2 % vyučujúcich. Nahraté videá alebo materiály, ktoré si vytvorila sama učiteľka či učiteľ, využívalo v asi polovici hodín a častejšie 61,6 % vyučujúcich, zadania z online učebníc alebo iných online zdrojov na samoštúdium 58,8 %. Dodatočné výučbové materiály a inštrukcie pre slabších žiakov využilo v asi polovici hodín a častejšie 58,7 % a pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami 54,9 %. Najmenej často využívali učiteľky a učelia nahraté videá alebo materiály, ktoré vytvoril niekto iný; v asi polovici hodín a častejšie takéto materiály využila necelá polovica učiteliek a učiteľov (47,2 %).

Graf 5: Ako často ste v rámci výučby na diaľku využíval/-a nasledovné online aktivity? Ohodnoňte každú položku na škále.

Výlučne offline sa vzdelávalo 10 % žiakov a žiačok (medián). Najčastejšie učiteľky a učelia uvádzali podiel žiakov vzdelávajúcich sa výlučne offline v rozmedzí 1 % až 9 % (odpoveď v tomto rozsahu uviedlo 37 % vyučujúcich). Približne pätina (26,3 %) uviedla, že sa do výučby nezapájalo 10 % až 19 % detí a 13,7 % mala 20 % až 29 % nezapojených žiakov a žiačok.

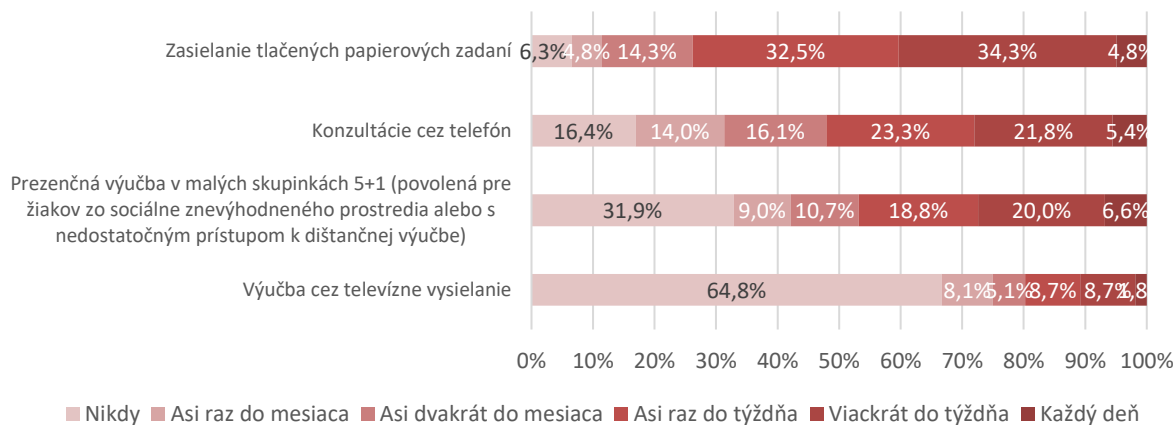
Graf 6: Aká časť žiakov, ktorých učíte, sa učila LEN prostredníctvom offline nástrojov (napr. zasielanie tlačenej pracovnej listov, TV vysielanie, telefonické konzultácie, osobná výučba v malých skupinkách 5+1 pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia)? Skúste odhadnúť percento žiakov, ktorí sa učili len prostredníctvom offline nástrojov.

Najfrekvencovanejšou formou offline výučby bolo zasielanie tlačenej pracovnej listov, najmenej sa využívala výučba cez televízne vysielanie. 71,6 % učiteľov a učitelov zasielalo žiakom

a žiakom tlačené pracovné listy asi raz do týždňa a častejšie. Každý deň zasielalo tlačené pracovné listy 4,8 % dopytovaných, viackrát do týždňa 34,3 % a asi raz do týždňa 32,5 %. Asi raz do týždňa a častejšie konzultovala so svojimi žiačkami a žiakmi polovica učiteľov a učiteliek (50,5 %) a prezenčnú výučbu v malých skupinkách realizovalo asi raz do týždňa a častejšie realizovalo 45,4 %. Televízne vysielanie využilo asi raz do týždňa a častejšie 19,2 %².

Graf 7: Ako často ste v rámci výučby na diaľku využíval/-a nasledovné offline aktivity? Ohodnoťte na škále.

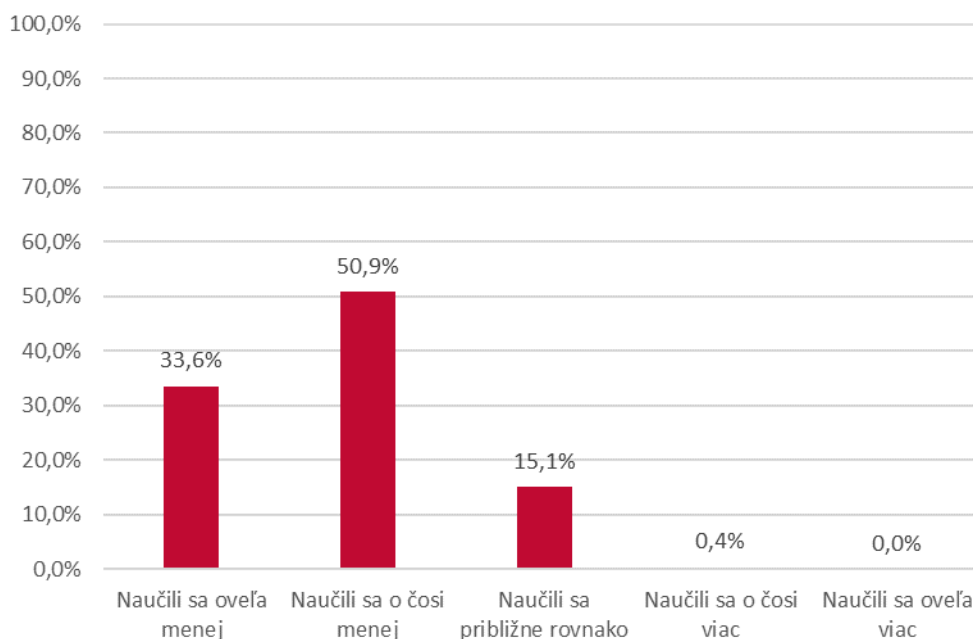

4.2 Dopady dištančnej výučby na vzdelávanie žiakov a žiačok

Viac ako 8 z 10 učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky si počas dištančnej výučby osvojili menej učiva. Podľa 84,5 % učiteliek a učiteľov si žiaci a žiačky prostredníctvom dištančnej formy výučby osvojili menej učiva ako prostredníctvom bežnej prezenčnej výučby. Polovica (50,9 %) učiteliek a učiteľov uviedla, že žiaci a žiačky si osvojili o čosi menej učiva, tretina (33,6 %) z nich uviedla, že si osvojili oveľa menej učiva. Približne rovnako učiva ako počas prezenčnej výučby si žiaci a žiačky osvojili podľa 15 % učiteliek a učiteľov.

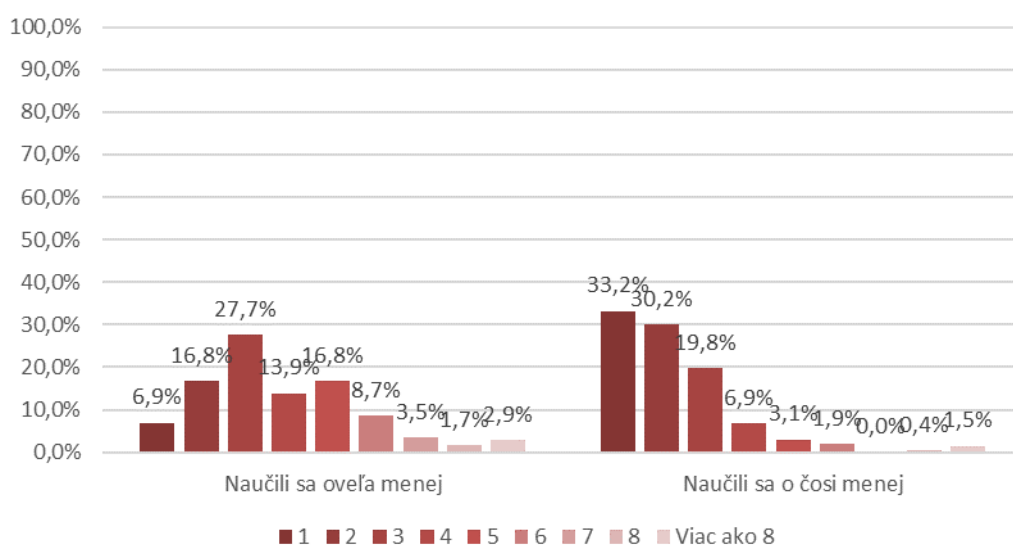
² Televízne vyučovanie bolo primárne určené pre prvý stupeň základných škôl.

Graf 8: Ak by ste mali porovnať dištančnú výučbu s bežnou prezenčnou výučbou, aké množstvo učiva si podľa vás žiaci, ktorých učíte, osvojili prostredníctvom dištančnej formy výučby v porovnaní s prezenčnou výučbou? Dištančnou formou sa ...

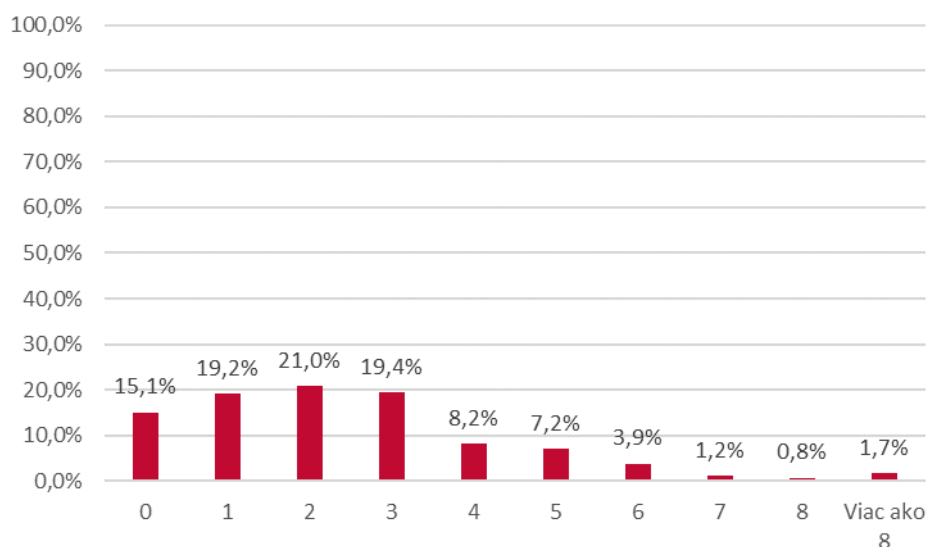
Tri štvrtiny (75 %) učiteliek a učiteľov, ktorí uviedli, že žiaci a žiačky sa naučili oveľa menej ako počas prezenčnej výučby, odhadlo stratu oproti bežnej výučbe v rozsahu 3 a viac mesiacov. V prípade tých, ktorí uviedli, že žiaci a žiačky sa naučili o čosi menej, to bola len tretina (34 %) – v tejto skupine učiteliek a učiteľov väčšina z nich (63 %) uviedla meškanie jeden alebo dva mesiace.

Graf 9: Ak by ste mali tento rozdiel vyjadriť v mesiacoch, o koľko mesiacov sú oproti bežnej výučbe žiaci, ktorých učíte, pozadu?

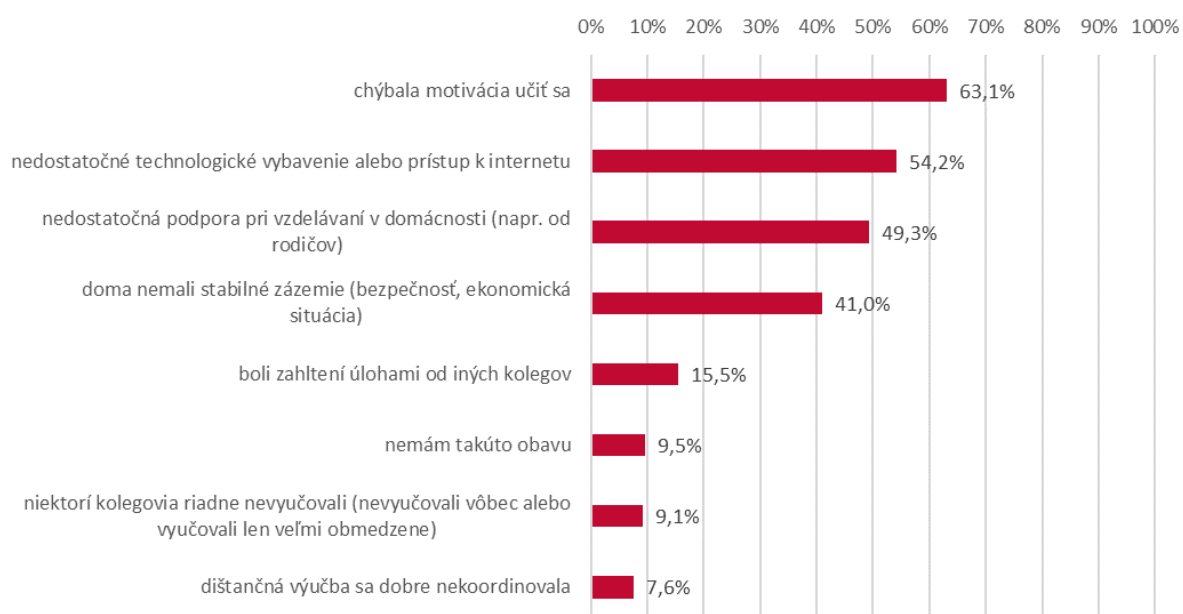
Učiteľky a učelia odhadli, že žiaci a žiačky sú pozadu o 2 mesiace (medián) oproti bežnej výučbe. Päťna (19 %) učiteliek a učiteľov uviedla, že žiaci a žiačky oproti bežnej výučbe meškajú 1 mesiac, ďalšia päťna (21 %) odhadovala vzdelávaciu stratu 2 mesiace a ďalšia (19 %) 3 mesiace. 23 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky sú pozadu o 4 a viac mesiacov.

Graf 10: Ak by ste mali tento rozdiel vyjadriť v mesiacoch, o koľko mesiacov sú oproti bežnej výučbe žiaci, ktorých učíte, pozadu?

Učiteľky a učelia sa najviac obávali, že niektorí žiaci a žiačky nemali prístup ku kvalitnej dištančnej výučbe pre chýbajúcu motiváciu, nedostatočné technologické vybavenie a prístup k internetu a chýbajúcu podporu od rodičov. Takmer dve tretiny (63 %) učiteliek a učiteľov malo obavy, že niektorí žiaci a žiačky mohli mať zamedzený prístup ku kvalitnej dištančnej výučbe, lebo im chýbala motivácia učiť sa. Približne polovica uviedla ako možnú príčinu nedostatočné technologické vybavenie alebo prístup k internetu (54 %), či nedostatočnú podporu pri vzdelávaní v domácnosti, napr. od rodičov (49 %).

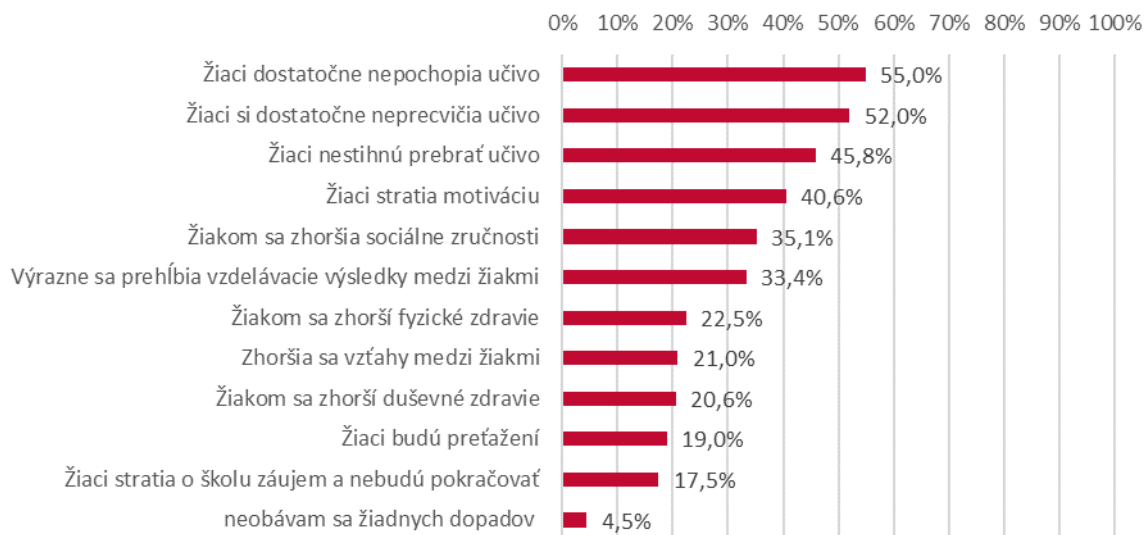
Graf 11: Máte obavy z toho, že sa niektorým zo žiakov, ktorých učíte, nedostávala dostatočne kvalitná distančná výučba kvôli niektorému z nasledujúcim dôvodov? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

Učiteľky a učelia sa najviac obávali, že dištančné vzdelávanie bude mať negatívny dopad na osvojenie si učiva a stratu motivácie žiakov a žiačok. Približne polovica učiteliek a učiteľov sa obáva, že žiaci a žiačky nepochopia učivo (55 %), neprecvičia si ho (52 %), či nestihnú ho prebrať (46 %). 41 % učiteliek a učiteľov

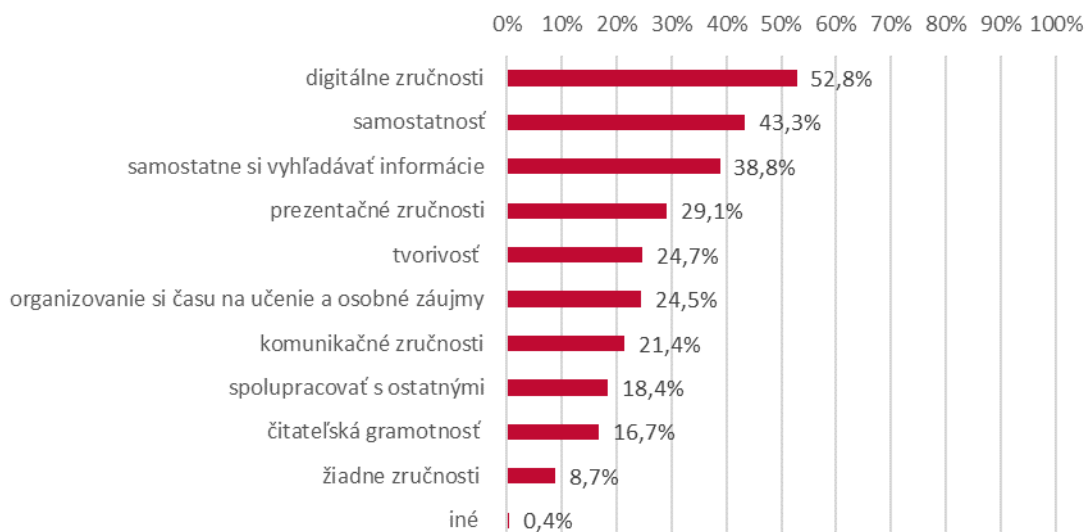
má obavy, že žiaci a žiačky stratia motiváciu a približne tretina (35 %) sa obáva, že sa zhoršia ich sociálne zručnosti.

Graf 12: Obávate sa niektorých nasledovných dopadov dištančného vzdelávania na deti? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

Na druhej strane si polovica učiteliek a učiteľov myslí, že žiakom a žiačkam sa vďaka dištančnej výučbe zlepšili digitálne zručnosti. 53 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že žiaci a žiačky si zlepšili digitálne zručnosti (napr. práca s online nástrojmi v digitálnom prostredí). Podľa niektorých učiteliek a učiteľov si žiaci a žiačky zlepšili aj samostatnosť (43 % učiteliek a učiteľov) či zručnosť samostatne si vyhľadávať informácie a hľadať riešenia (39 %).

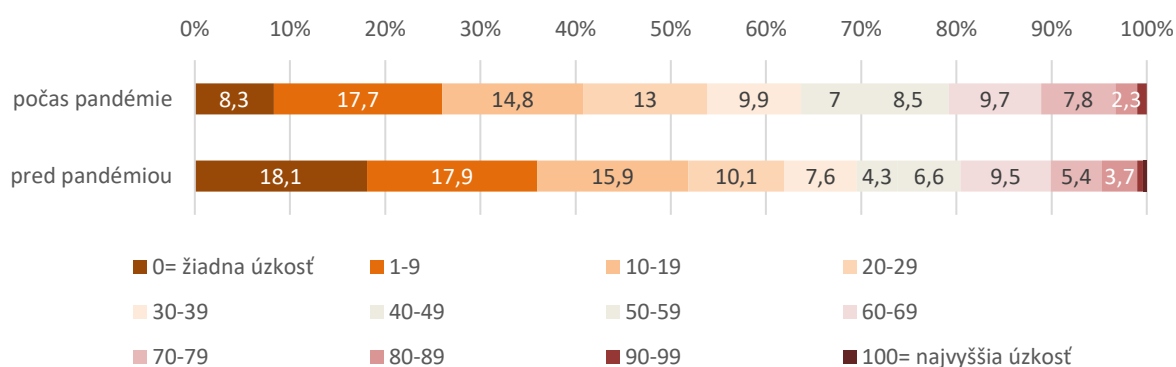
Graf 13: Stretli ste sa s tým, že sa vďaka dištančnej výučbe žiakov zlepšili niektoré ich nasledujúce zručnosti? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

4.3 Dopady pandémie na duševné zdravie a pracovnú pohodu učiteliek a učiteľov

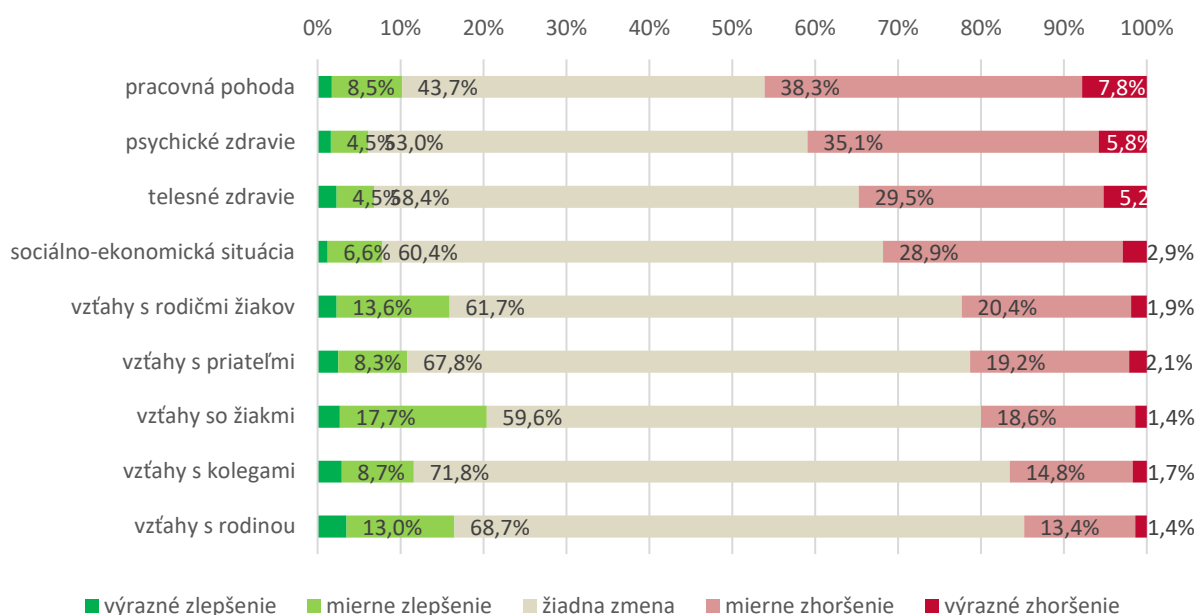
Pociťovaná úzkosť sa v porovnaní s obdobím pred pandémiou mierne zvýšila. Učiteľky a učitelia hodnotili na sto bodovej stupnici mieru úzkosti, ktorú pociťovali počas pandémie (0 = žiadna úzkosť, 100 = najvyššia úzkosť). Následne na rovnakej škále hodnotili mieru pociťovanej úzkosti pred pandémiou. Počas pandémie zažívali učiteľky a učitelia úzkosť na úrovni 25 bodov, pred pandémiou na úrovni 18 bodov (mediánové hodnoty). Nadpolovičná väčšina učiteliek a učiteľov pritom uviedla, že počas pandémie zažívali úzkosť do maximálne 30 bodov a pred pandémiou do maximálne 20 bodov.

Graf 14: Na stupnici od 0 do 100 označte, akú úzkosť alebo nepohodu aktuálne prežívate v súvislosti s výučbou počas pandémie. „0“ označuje „žiadnu úzkosť“, „100“ označuje najvyššiu úzkosť. / Na stupnici od 0 do 100 označte, akú úzkosť alebo nepohodu ste zvyčajne prežívali v súvislosti s výukou v období pred pandémiou COVID-19. „0“ označuje „žiadnu úzkosť“, „100“ označuje najvyššiu úzkosť.

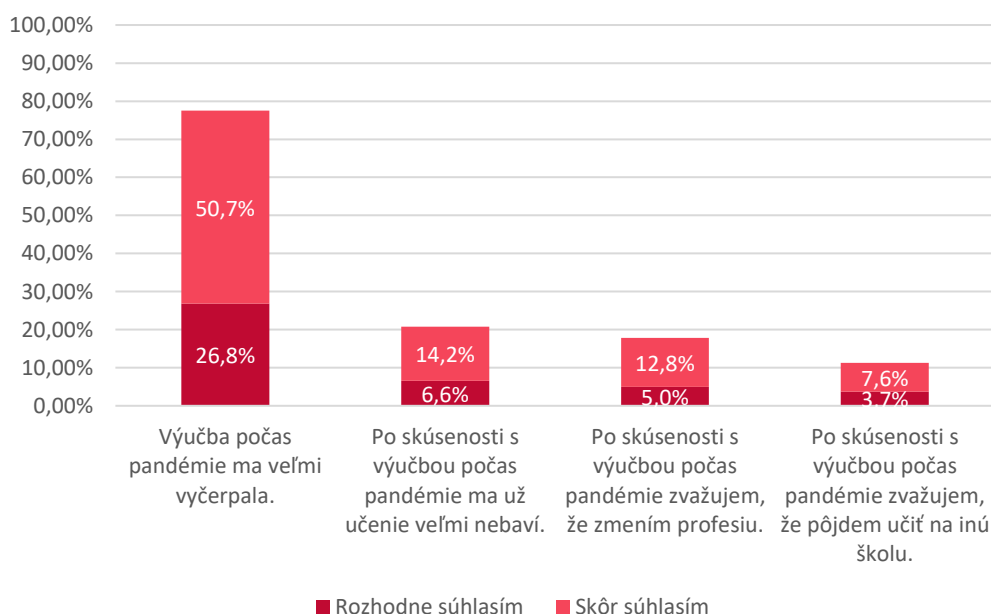
Najčastejšie zaznamenali učiteľky a učitelia zhoršenie v oblasti pracovnej pohody a duševného zdravia, približne tretina aj v oblasti fyzického zdravia a sociálno-ekonomickej situácie. V oblasti pracovnej pohody zaznamenalo zhoršenie 46,1 % učiteliek a učiteľov (38,3 % zaznamenalo mierne zhoršenie a 7,8 % výrazné). V oblasti psychického zdravia uviedlo zhoršenie 40,9 % učiteliek a učiteľov (35,1 % mierne zhoršenie a 5,8 % výrazné). Zhoršenie v oblasti telesného zdravia a sociálno-ekonomickej situácie uviedla približne tretina respondentov a respondentiek. Vo väčšine oblastí však väčšina vyučujúcich zmenu nezaznamenala. Zlepšenie v niektorej zo sledovaných oblastí uviedla najviac pätina učiteľov a učiteliek (20,4 % uviedlo mierne alebo výrazné zlepšenie vzťahov so žiakmi).

Graf 15: Vnímate v dôsledku pandémie zmeny v niektorej z nasledujúcich oblastí? (Ohodnoťte na škále)

Väčšinu učiteliek a učiteľov výučba počas pandémie vyčerpala, približne pätinu už učenie po skúsenosti s výučbou počas pandémie veľmi nebaví a zvažuje aj odchod z profesie. 77,5 % učiteliek a učiteľov súhlasilo s tým, že ich výučba počas pandémie veľmi vyčerpala (50,7 % skôr súhlasilo a 26,8 % rozhodne súhlasilo). Približne pätina tiež súhlasila s tým, že ich po skúsenosti s výučbou počas pandémie už učenie veľmi nebaví (20,8 %) a že po tejto skúsenosti zvažujú odchod z profesie (17,8 %). Školu by po skúsenosti s pandemiou zmenila približne každá desiatka učiteľka či učiteľ (11,3 %).

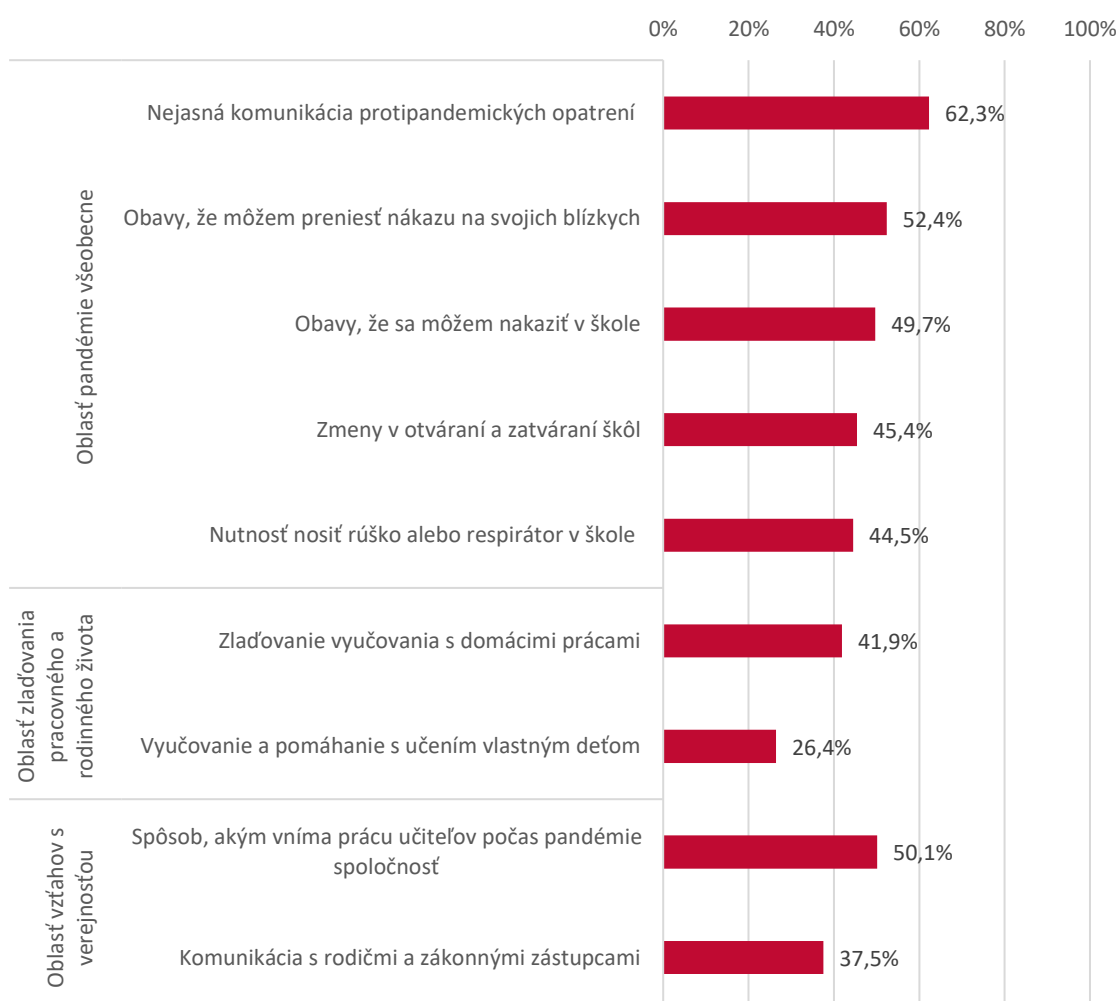
Graf 16: Vyjadrite mieru súhlasu alebo nesúhlasu s nasledujúcimi výroky.

V oblastiach týkajúcich sa všeobecne pandémie COVID-19 najviac vyvolávala v učiteľkách a učiteľoch úzkosť nejasnosť komunikácie protipandemických opatrení (túto možnosť uviedlo 62,3 %). Približne polovica mala obavy, že prenesie nákazu na svojich blízkych (52,4 %) alebo sa nakazí v škole (49,7 %). U 45,4 % učiteliek a učiteľov vyvolávali pocity úzkosti zmeny v otváraní a zatváraní škôl. V oblastiach

týkajúcich sa zladovania rodinného života počas výučby z domu 41,9 % označilo, že v nich vyvolávalo úzkosť zladovanie vyučovania s domácimi prácami a približne pätina (26,4 %) aj učenie sa s vlastnými deťmi počas výučby. V oblasti vzťahov s verejnosťou vyvolával u učiteľov a učiteľiek úzkosť najmä spôsob, akým vníma verejnosť ich prácu (túto možnosť označilo 50,1 %).

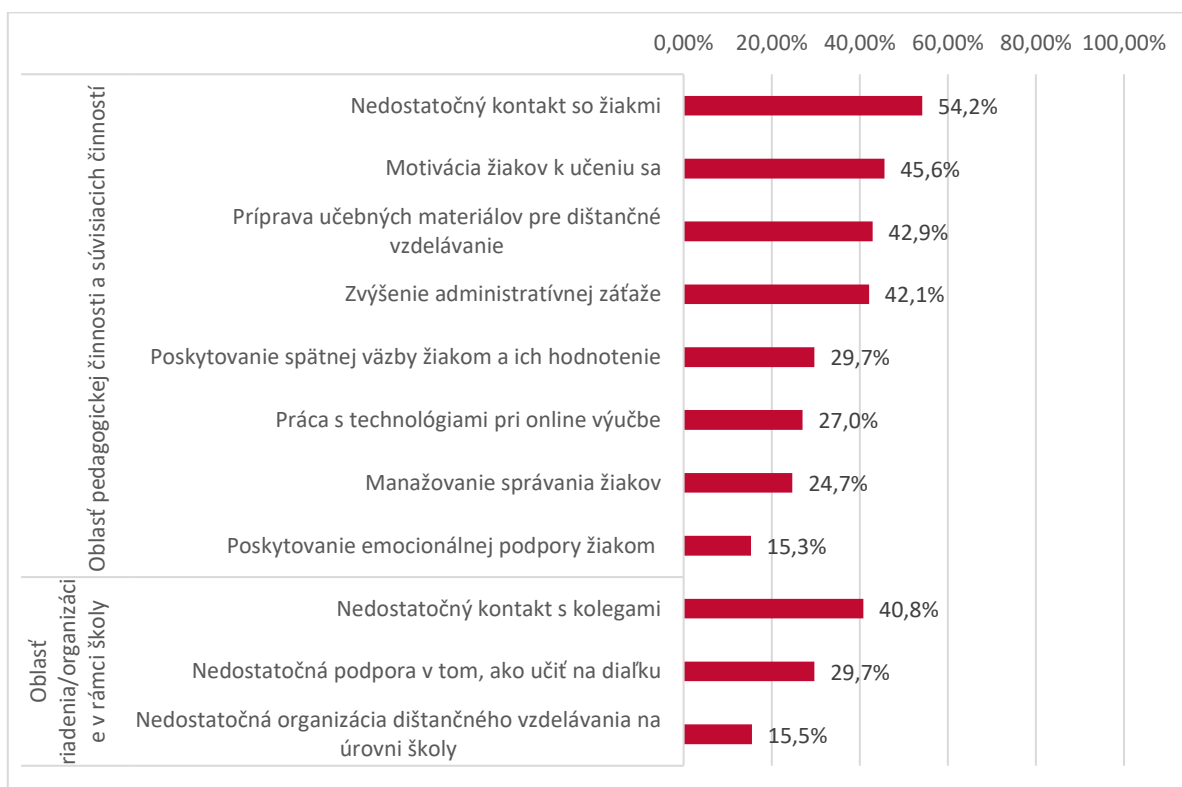
Graf 17: Vyvolávalo vo vás počas pandémie niečo z nasledujúceho pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty? Budem Vám postupne čítať jednotlivé oblasti. Oblasť pandémie všeobecne - vyberte, čo z nasledovného vo Vás vyvolávalo počas pandémie pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty (možnosť viacerých odpovedí) / Oblasť zladovania pracovného a rodinného života - vyberte, čo z nasledovného vo Vás vyvolávalo počas pandémie pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty (možnosť viacerých odpovedí) / Oblasť vzťahov s verejnosťou - vyberte, čo z nasledovného vo Vás vyvolávalo počas pandémie pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty (možnosť viacerých odpovedí)

V oblasti pedagogickej činnosti a súvisiacich činností bol najväčším zdrojom nepohody chýbajúci kontakt so žiakmi, ktorý uviedla viac ako polovica učiteľov a učiteľiek (54,2 %). U menej než polovice vyučujúcich vyvolávalo úzkosť aj motivovanie žiakov k učeniu (45,6 %), príprava učebných materiálov (42,9 %) a zvýšená administratívna záťaž (42,1 %). Činnosti súvisiace priamo s vyučovaním žiakov uviedla ako zdroj úzkosti menej ako tretina vyučujúcich – poskytovanie spätnej väzby uviedlo 29,7 %, prácu s technológiami pri online výučbe 27 % a manažovanie správania žiakov 24,7 %. Poskytovanie emocionálnej podpory žiakom bolo zdrojom úzkosti pre 15,3 % učiteľov a učiteľiek.

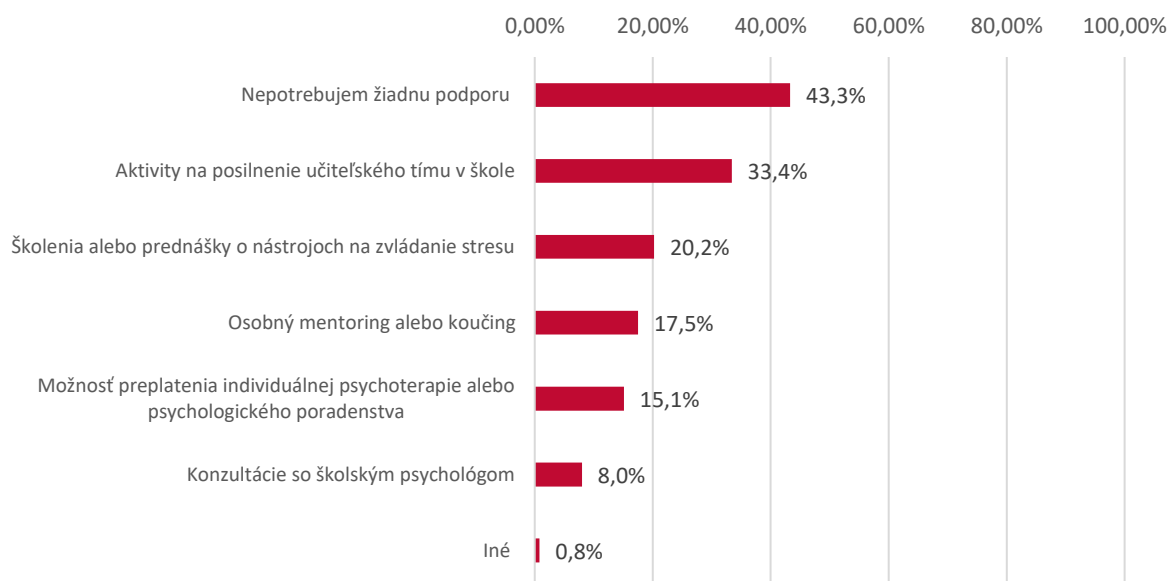
V oblasti riadenia školy vyvolával v učiteľkách a učiteľoch najčastejšie úzkosť chýbajúci kontakt s kolegami (40,8 %). Nedostatočná podpora v tom, ako učiť na diaľku, bola zdrojom úzkosti pre 29,7 % učiteľov a učiteľiek a nedostatočná organizácia dištančného vzdelávania na úrovni školy pre 15,5 %.

Graf 18: Vyvolávalo vo vás počas pandémie niečo z nasledujúceho pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty? Budem Vám postupne čítať jednotlivé oblasti. / Oblasť pedagogickej činnosti a súvisiacich činností - vyberte, čo z nasledovného vo Vás vyvolávalo počas pandémie pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty (možnosť viacerých odpovedí) / Oblasť riadenia/organizácie v rámci školy - Vyberte, čo z nasledovného vo Vás vyvolávalo počas pandémie pocity úzkosti, nepohody alebo neistoty (možnosť viacerých odpovedí)

Najviac by učiteľky a učelia uvítali podporu vo forme aktivít na posilnenie učiteľského tímu v škole. Podporu v oblasti duševného zdravia by uvítala viac ako polovica učiteľiek a učiteľov (žiadnu podporu by nepotrebovalo 43,3 %). Najviac by pritom učiteľky a učelia uvítali aktivity na posilnenie učiteľského tímu (33,4 %), školenia alebo prednášky o nástrojoch na zvládanie stresu (20,2 %), osobný mentoring alebo koučing (17,5 %) či možnosť preplatenia individuálnej psychoterapie alebo poradenstva (15,1 %). Konzultáciu so školským psychológom či psychologičkou by potrebovalo 8 %.

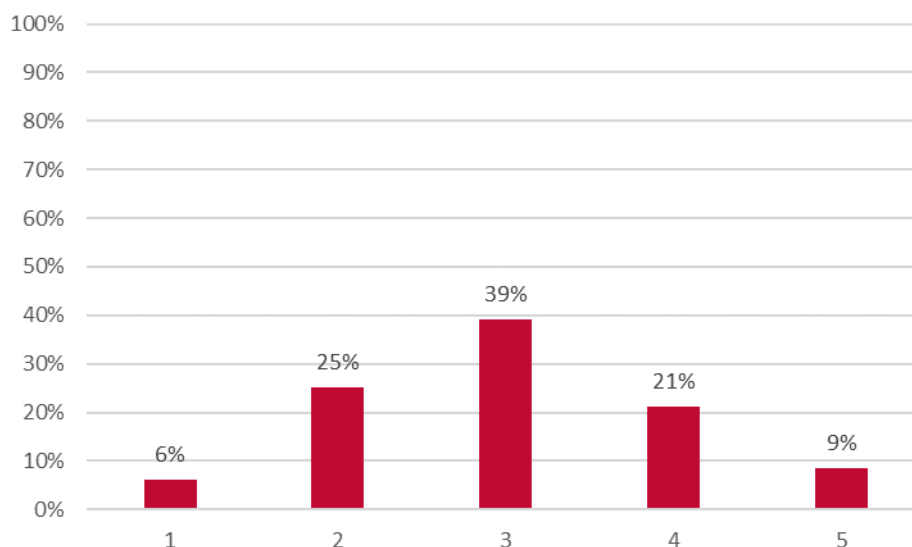
Graf 19: Uvítali by ste nejakú z nasledujúcich foriem podpory v oblasti vášho duševného zdravia či celkovej pracovnej pohody? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

4.4 Hodnotenie opatrení a podpory počas pandémie

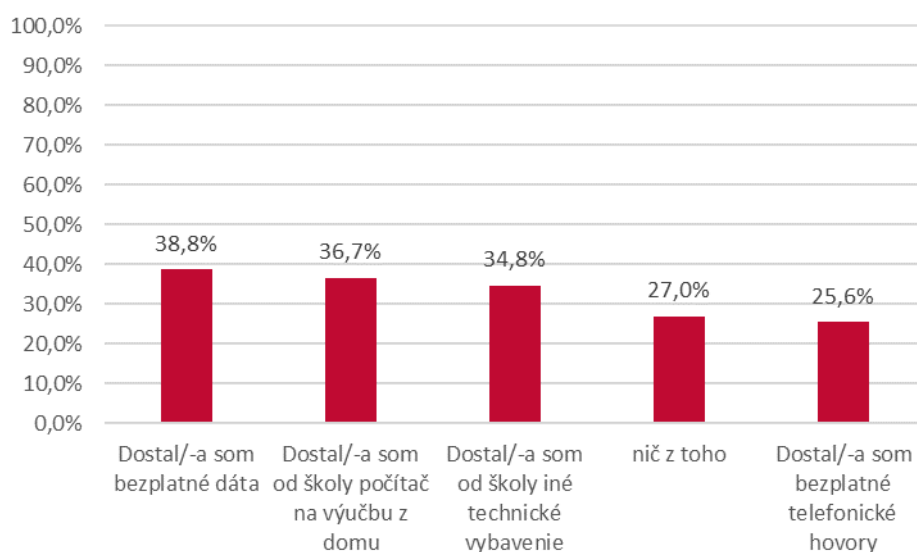
Učiteľky a učelia by v priemere dali ministerstvu školstva za celkovú podporu počas pandémie známku 3. Približne tretina (31 %) učiteliek a učiteľov by ministerstvo školstva hodnotilo známku 1 alebo 2 a dve tretiny (69 %) známku 3 a horšou.

Graf 20: Akú známku by ste dali ministerstvu školstva za celkovú podporu, ktorú poskytlo učiteľom a učiteľkám počas pandémie? Ohodnotte ako v škole, 1 = výborný, 5 = nedostatočný.

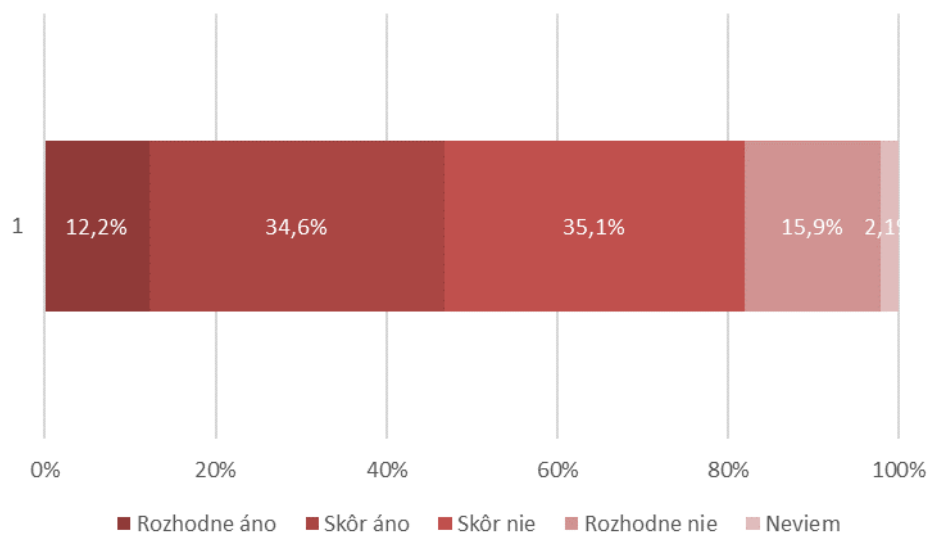
Viac ako tretina učiteliek a učiteľov dostala bezplatné dáta, počítač a iné technické vybavenie na výučbu z domu. Najviac (39 %) učiteliek a učiteľov uviedlo, že dostali bezplatné dáta. Žiadnu technologickú podporu nedostala asi štvrtina (27 %) učiteliek a učiteľov.

Graf 21: Dostali ste počas tohto školského roka podporu v niektorej z nasledujúcich oblastí? Označte všetky vyhovujúce možnosti.

Polovica (51 %) učiteliek a učiteľov si nemyslí, že by vyučujúci na Slovensku všeobecne dostali v tomto školskom roku podporu pri výučbe na diaľku. Naopak, podľa 47 % bola podpora v tejto oblasti vo všeobecnosti dostatočná.

Graf 22: Dostali podľa vás učiteľky a učители na Slovensku všeobecne v tomto školskom roku dostatočnú podporu v tom, ako učiť na diaľku - teda aké formy, metódy či didaktiku pri výučbe používať? Ohodnotte na škále.

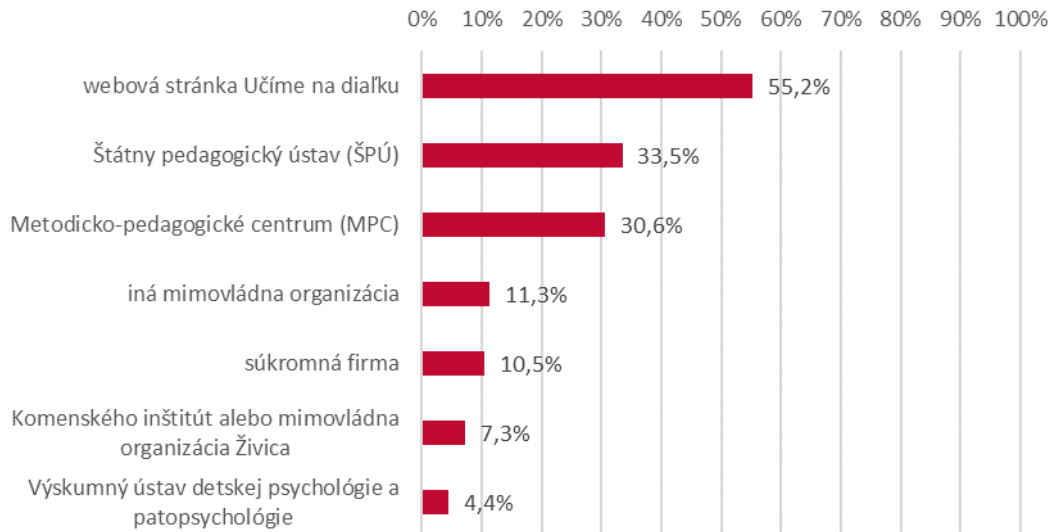
Necelá polovica učiteliek a učiteľov absolvovala školenie, ako učiť na diaľku. 48 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že absolvovalo v tomto školskom roku nejaké školenie alebo webinár o tom, ako učiť na diaľku (teda aké formy, metódy či didaktiku pri výučbe používať), 52 % z nich školenie neabsolvovalo.

Viac ako polovica učiteliek a učiteľov, ktorí absolvovali školenie, uviedla, že vzdelávanie organizovala webová stránka Učíme na diaľku, tretina uviedla Štátny pedagogický ústav³. 55 % učiteliek a učiteľov,

³ Stránku Učíme na diaľku spravuje Štátny pedagogický ústav, ktorý pripravuje aj väčšinu webinárov na tejto stránke. Keďže učiteľky a učители nemusia mať nevyhnutne informáciu o správe stránky (ide o samostatnú

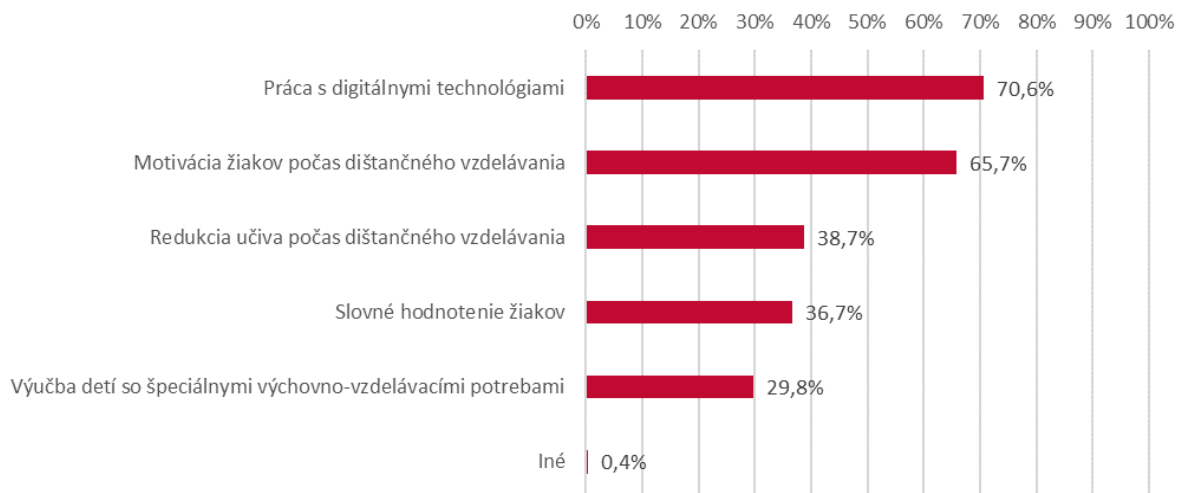
ktorí absolvovali vzdelávanie, sa vzdelávalo prostredníctvom školení a webinárov organizovaných webom Učíme na diaľku. Približne tretina učiteliek a učiteľov využila vzdelávania Štátneho pedagogického ústavu (34 %) a Metodicko-pedagogického centra (31 %).

Graf 23: Kto toto vzdelávanie organizoval? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

Väčšina učiteliek a učiteľov, ktorí sa vzdelávali, absolvovalo školenie v oblasti práce s digitálnymi technológiami (71 %) a motivácie žiakov a žiačok počas dištančného vzdelávania (66 %). Viac ako tretina sa vzdelávala v oblasti redukcie učiva (39 %) a slovného hodnotenia žiakov a žiačok (37 %).

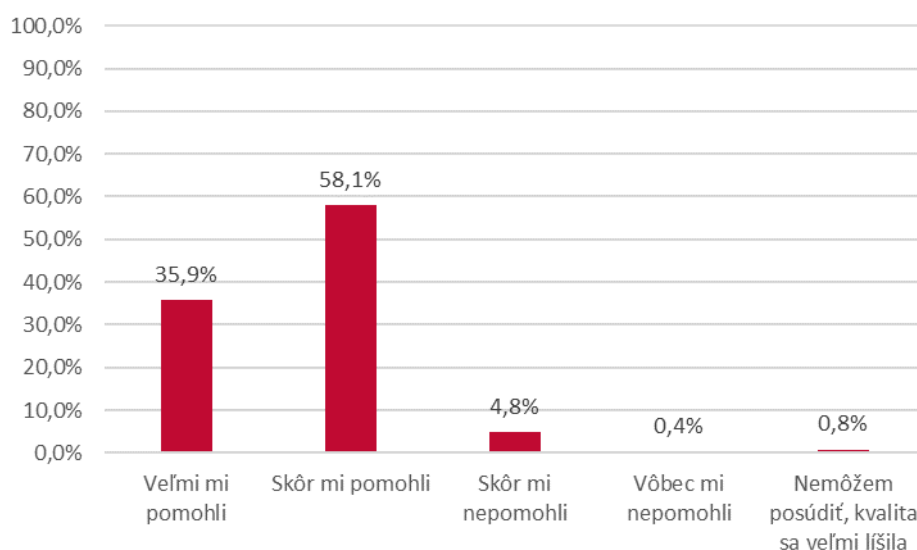
Graf 24: Akých oblastí sa vzdelávanie týkalo? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

Takmer všetkým učiteľkám a učiteľom absolvované vzdelávania pomohli. 94 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že absolvované vzdelávania alebo webináre im pomohli, 36 % z nich veľmi pomohli a 58 % skôr pomohli.

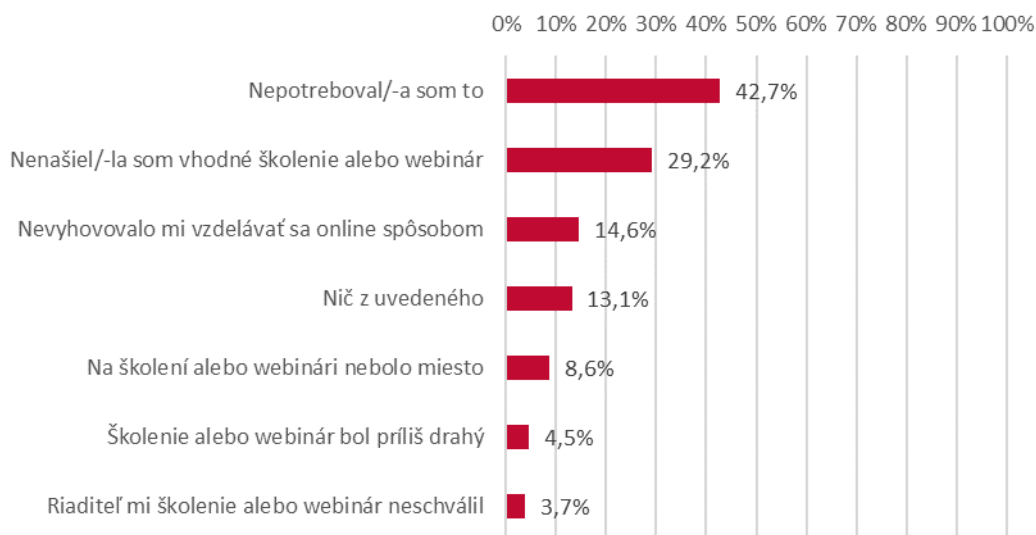
webovú stránku s vlastným vizuálom), učiteľky a učitelia mohli označiť obe možnosti. Obe možnosti pritom označilo 39 respondentiek a respondentov.

Graf 25: Nakoľko vám vo vašej pedagogickej praxi pomohli alebo nepomohli vzdelávania alebo webináre, ktoré ste v tomto školskom roku absolvovali? Ohodnoťte na škále.

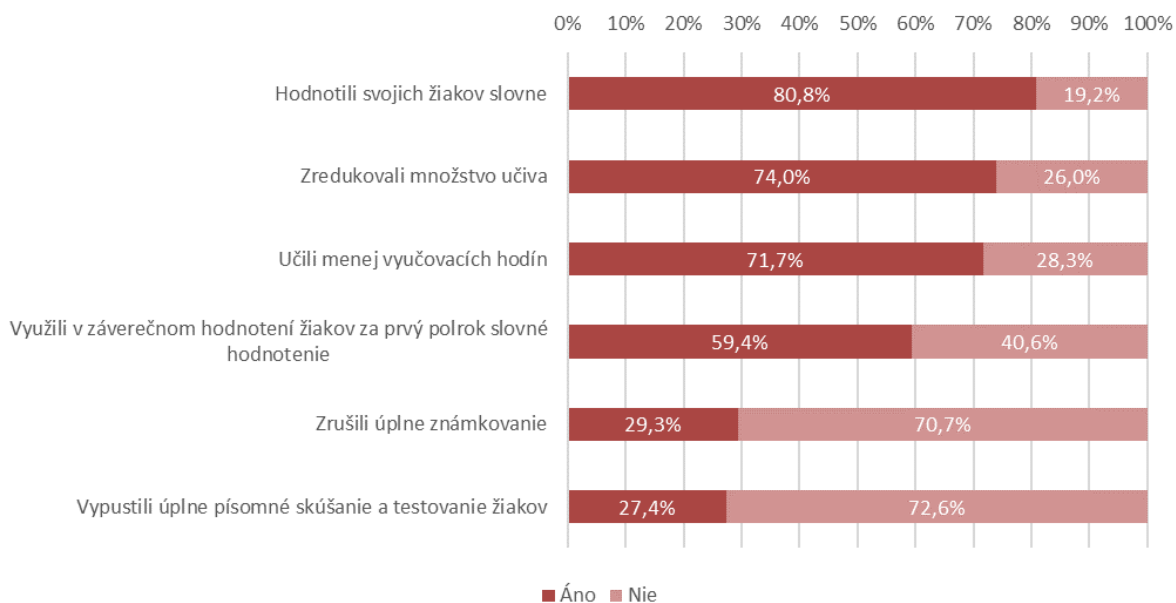
Najčastejšie uvádzaným dôvodom, prečo učiteľky a učitelia školenie neabsolvovali, bolo to, že to nepotrebovali. Túto odpoveď uviedlo 43 % učiteľiek a učiteľov, ktorí neabsolvovali školenie alebo webinár o tom, ako učiť na diaľku. Ďalšími dôvodmi bolo to, že nenašli vhodné školenie (29 %) alebo im nevyhovovalo vzdelávať sa online spôsobom (15 %).

Graf 26: Z akých dôvodov ste neabsolvovali v tomto školskom roku nejaké školenie alebo webinár o tom, ako učiť na diaľku (teda aké formy, metódy či didaktiku pri výučbe používať)? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

Väčšina učiteľiek a učiteľov využila niektorú z úprav pedagogickej činnosti na skvalitnenie výučby počas dištančného vzdelávania. 81 % učiteľiek a učiteľov počas dištančnej výučby hodnotilo žiakov a žiačky aj slovne. Tri štvrtiny (74 %) počas dištančnej výučby zredukovali množstvo učivo, takmer rovnaká časť učila menej vyučovacích hodín (72 %) a väčšina v záverečnom hodnotení za prvý polrok uviedla aj slovné hodnotenie (59 %). Naopak, menšia časť učiteľiek úplne zrušila známkovanie (29 %) a úplne vypustila písomné skúšanie a testovanie žiakov a žiačok (27 %).

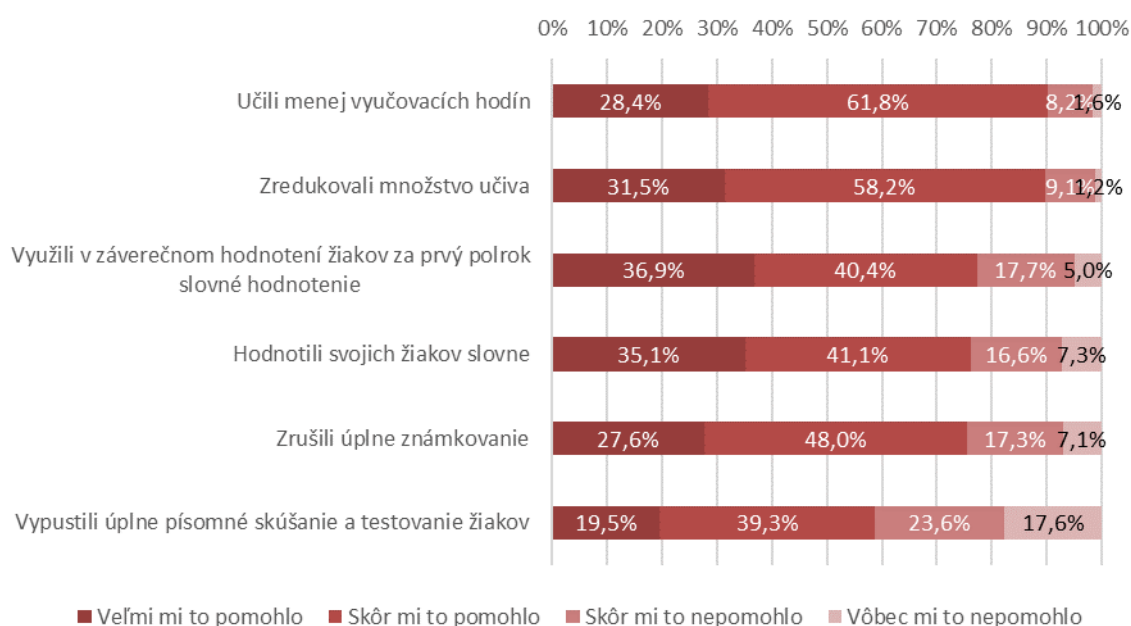
Graf 27: Zrušili ste počas dištančnej výučby úplne známkovanie? / Hodnotili ste počas dištančnej výučby svojich žiakov slovné (bez ohľadu na to, či ste súčasne aj známkovali)? / Využili ste v záverečnom hodnotení žiakov za prvý polrok slovné hodnotenie (bez ohľadu, či ste súčasne využili aj známky)? / Vypustili ste počas dištančnej výučby úplne písomné skúšanie a testovanie žiakov? / Zredukovali ste počas dištančnej výučby množstvo učiva? / Učili ste počas dištančnej výučby menej vyučovacích hodín?

Pri hodnotení použitých opatrení učiteľkám a učiteľom najviac pomohlo to, že učili menej vyučovacích hodín a zredukovali množstvo učiva, najmenej im pomohlo úplné vypustenie písomného skúšania a testovania žiakov a žiačok. 90 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že im veľmi alebo skôr pomohlo to, že učili menej vyučovacích hodín a zredukovali množstvo učiva. V prípade úplného vypustenia písomného skúšania a testovania žiakov a žiačok to uviedlo 59 % učiteliek a učiteľov⁴.

⁴ Údaje sa uvádzajú len za tie učiteľky a učiteľov, ktorí danú úpravu využili.

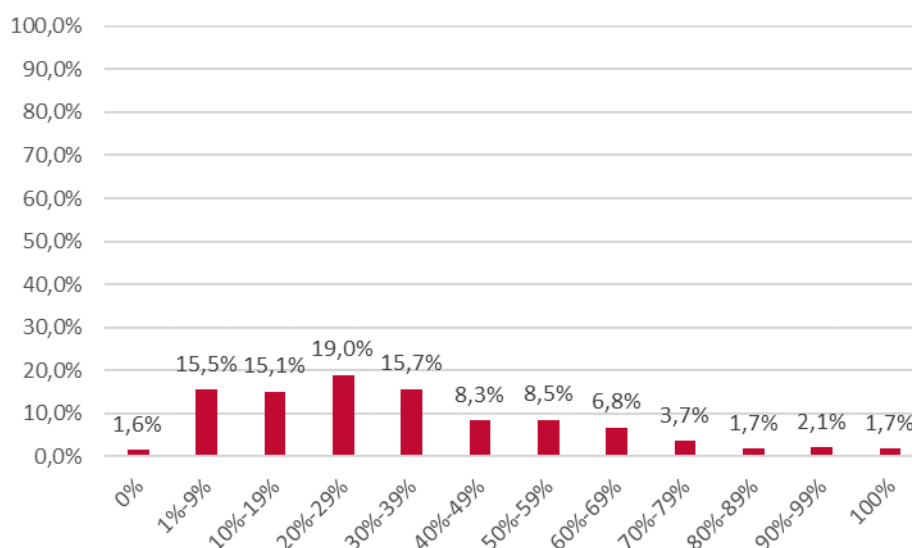
Graf 28: Nakoľko vám vo vašej pedagogickej praxi pomohlo, že ste ...? Ohodnoťte na škále.

4.5 Podpora žiakov a žiačok po návrate do škôl

Každý štvrtý žiak či žiačka by po návrate do školy potreboval nejakú formu dodatočnej podpory. Podľa vyjadrenia učiteliek a učiteľov by nejakú formu dodatočnej podpory po návrate do škôl potrebovalo 25 % žiakov a žiačok (medián), ktorých učia. Približne pätina (19 %) učiteliek a učiteľov uviedla, že nejakú formu podpory by potrebovalo 20 – 29 % žiakov a žiačok. 16 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že podporiť by bolo treba 30 – 39 % žiačok a žiakov, ktorých učia.

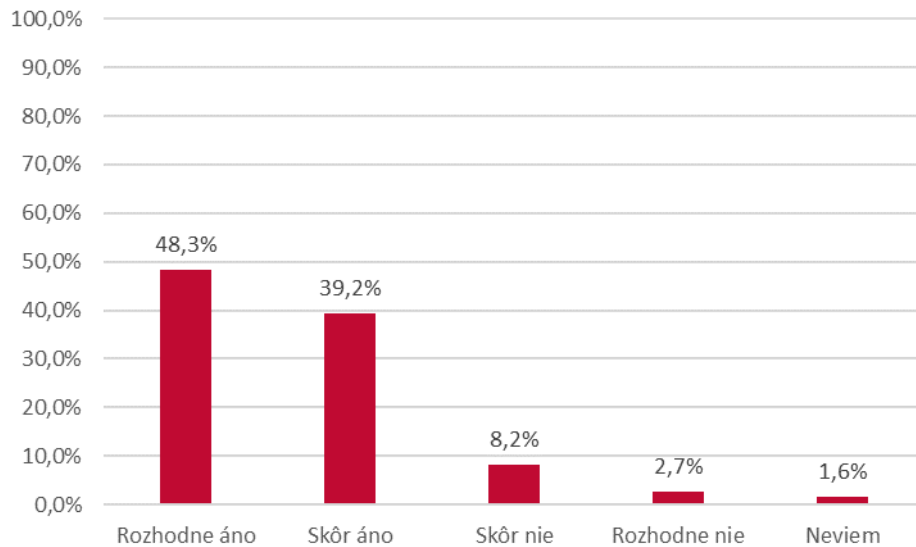
Graf 29: Aká časť žiakov, ktorých učíte, by potrebovala nejakú formu dodatočnej podpory po návrate do škôl, aby zmiernili vzdelávacie straty počas pandémie? Uvedte, prosím, percento žiakov, ktorí by to potrebovali.

Výrazná väčšina učiteliek a učiteľov súhlasila, že po návrate do škôl sa má venovať pozornosť najmä adaptácii žiakov a žiačok (88 %). 48,3 % rozhodne súhlasilo, že po návrate do školy by sa mala prioritne

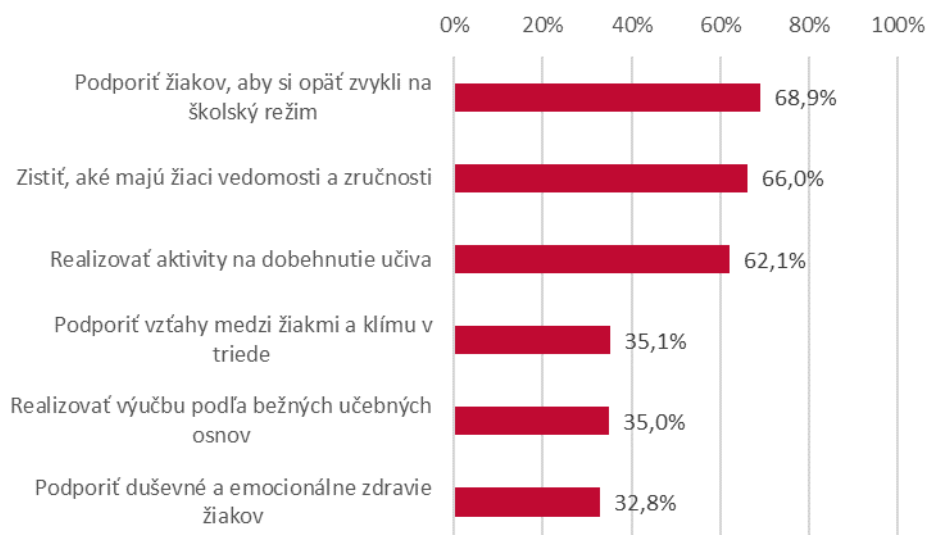
socializácia, vzťahy a privyknutie na školský režim, skôr súhlasilo 39,2 %. Nesúhlas vyjadrilo 11 % učiteliek a učiteľov.

Graf 30: Súhlasíte s tým, že po návrate do škôl sa má venovať pozornosť najmä adaptácii žiakov - teda podpora socializácie, vzťahov, privyknutie na školský režim a pod.? Ohodnoťte na škále.

Približne dve tretiny učiteliek a učiteľov za tri najdôležitejšie priority po návrate žiakov a žiačok do školy uviedli adaptáciu na školský režim, diagnostiku vedomostí a zručností a dobehnutie učiva. 69 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že po návrate žiakov a žiačok do školy by sa mali podporiť žiaci a žiačky, aby si opäť zvykli na školský režim. 66 % uviedlo, že by sa malo zistiť, aké majú vedomosti a zručnosti a 62 % sa vyslovilo, že by sa mali realizovať aktivity na dobehnutie učiva. Približne tretina učiteliek a učiteľov medzi 3 priority po návrate škôl uviedla podporenie vzťahov medzi žiakmi a žiačkami a klímu školy, realizovanie výučby podľa bežných učebných osnov a podporu duševného a emocionálneho zdravia žiakov a žiačok.

Graf 31: Čo by mali byť podľa vás priority po návrate žiakov do školy? Vyberte tri najdôležitejšie.

Viac ako polovica (56 %) učiteliek a učiteľov by po návrate žiakov a žiačok do škôl potrebovala podporu v oblasti motivácie žiakov k učeniu sa. Viac ako 40 % učiteliek a učiteľov by potrebovali podporu v oblasti prispôsobovania obsahu vzdelávania aktuálnej úrovni žiakov a žiačok (45 %), zisťovania úrovne

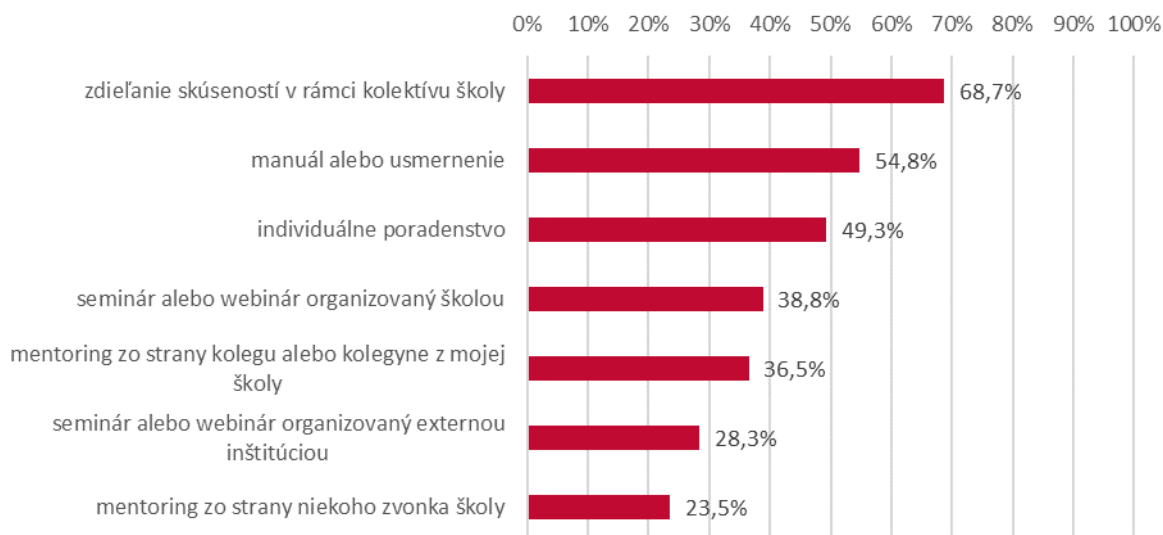
vedomostí a individuálnych vzdelávacích potrieb žiakov a žiačok (42 %) a v oblasti individualizácie výučby podľa potrieb žiakov a žiačok (41 %).

Graf 32: Potrebovali by ste podporu v súvislosti s návratom žiakov do škôl v niektorej z nasledovných oblastí? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

Viac ako dve tretiny učiteliek a učiteľov zaradila medzi top 3 najpreferovanejšie formy podpory zdieľanie skúseností v rámci kolektívu školy a viac ako polovica manuál alebo usmernenie. 69 % učiteliek a učiteľov zaradilo zdieľanie skúseností v rámci kolektívu školy. Nasledovali formy ako manuál alebo usmernenie (55 %) a individuálne poradenstvo (49 %). Vo všeobecnosti učiteľky a učitelia viac uprednostňovali internú podporu ako podporu z externého prostredia.

Graf 33: Akými formami by ste podporu v týchto oblastiach najviac uvítali? Vyberte 3 najpreferovanejšie formy.

Viac ako polovica učiteliek a učiteľov si myslí, že po návrate žiakov a žiačok do škôl by sa malo organizovať doučovanie, približne tretina uviedla letnú školu. 57 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že na podporení výučby po návrate žiakov a žiačok do škôl by sa malo organizovať ich doučovanie. 33 %

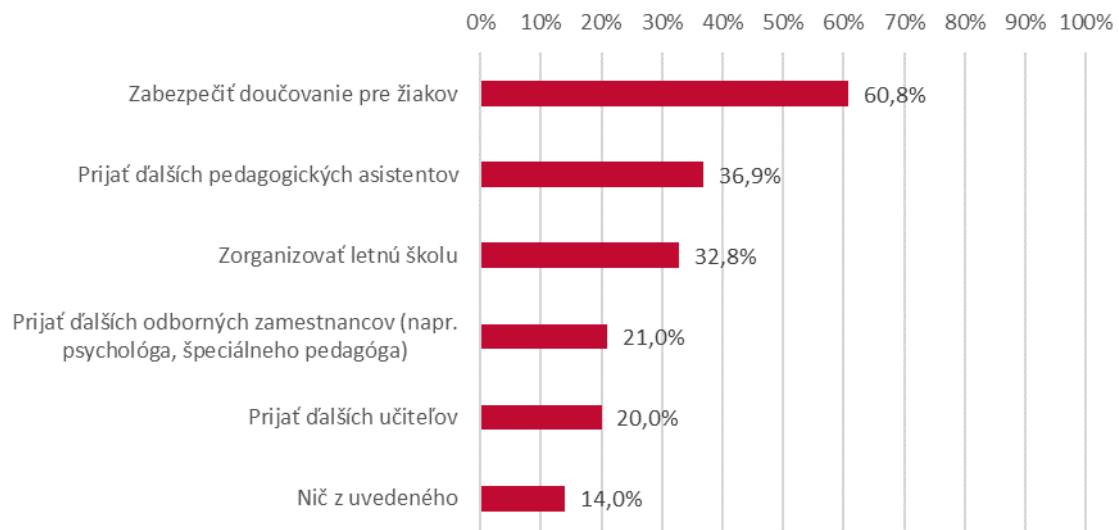
učiteliek a učiteľov za vhodné opatrenie považuje organizáciu letných škôl. 29 % učiteliek a učiteľov sa domnieva, že pomôcť by mohlo opakovanie ročníka niektorými žiakmi a žiačkami.

Graf 34: Aké systémové opatrenia by sa podľa vás mali prijať na to, aby sa podporila výučba po návrate žiakov do škôl? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

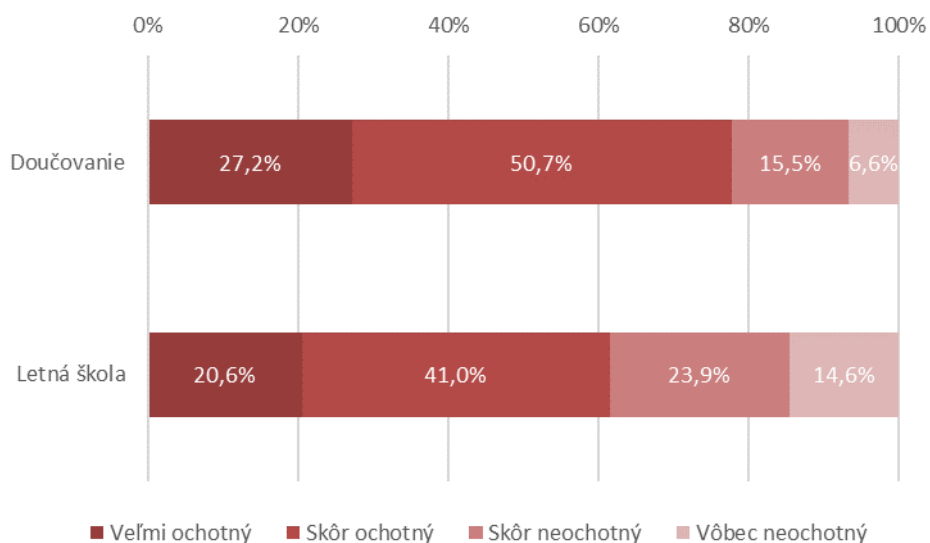
Podľa väčšiny (61 %) učiteliek a učiteľov by mala ich škola po návrate žiakov a žiačok do škôl organizovať doučovanie. Približne tretina učiteliek a učiteľov podporila prijatie ďalších pedagogických asistentov (37 %) a organizovanie letnej školy (33 %).

Graf 35: Aké opatrenia by podľa vás mala prijať vaša škola na to, aby sa podporila výučba po návrate žiakov do škôl? Vyberte všetky vyhovujúce možnosti.

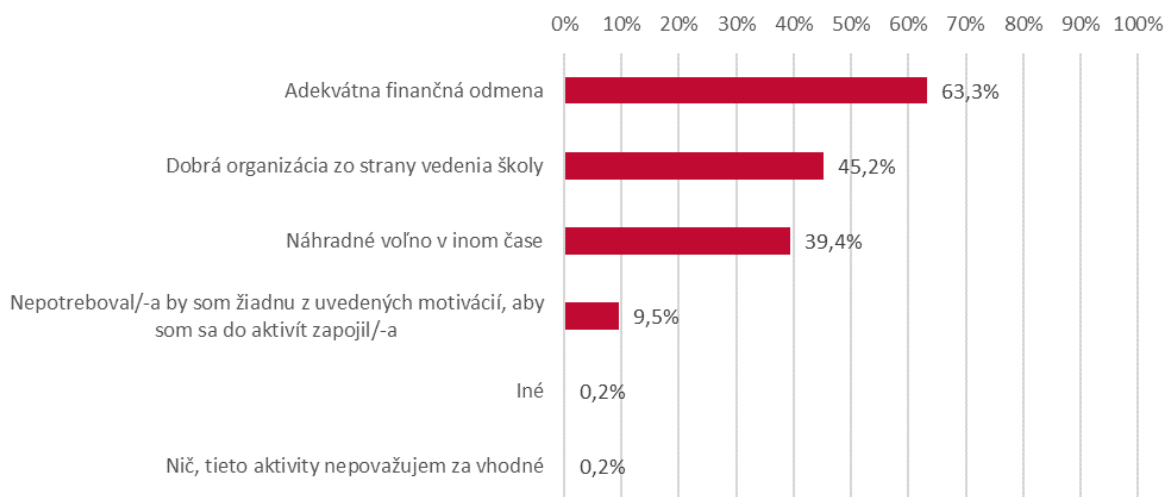
Väčšina učiteliek a učiteľov by bola ochotná doučovať žiakov a žiačky alebo učiť v letnej škole. Väčšia ochota učiteliek a učiteľov bola v prípade doučovania, kde ochotu deklarovalo 78 % z nich. V prípade letnej školy by bolo ochotných učiť 62 % učiteliek a učiteľov.

Graf 36: Nakoľko by ste bol/a ochotný/á alebo neochotný/á doučovať žiakov nad rámec bežnej výučby? Ohodnoťte na škále. / Nakoľko by ste bol/a ochotný/á alebo neochotný/á učiť v letnej škole? Ohodnoťte na škále.

Väčšinu učiteliek a učiteľov by na zapojenie sa do letnej školy alebo doučovania motivovala adekvátna finančná odmena. 63 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že na zapojenie sa do podporných aktivít ako sú doučovanie a letná škola by ich motivovala adekvátna finančná odmena. Necelú polovicu (45 %) učiteliek by motivovala dobrá organizácia zo strany školy a viac ako tretinu (39 %) náhradné voľno v inom čase. Každá desiatu učiteľka alebo učiteľ by nepotreboval žiadnu z uvedených motivácií.

Graf 37: Čo by vás motivovalo zapojiť sa do takýchto podporných aktivít (ako sú doučovanie, letná škola)? Označte všetky vyhovujúce možnosti.

5. Odporúčania

Na základe zistených údajov možno formulovať viaceré odporúčania, ktoré by mohli slúžiť ministerstvu školstva, ako aj ostatným aktérom vo vzdelávaní. Uvedomujeme si, že naše údaje majú viaceré obmedzenia a prezentujú názory a postoje len jednej z dôležitých skupín vo vzdelávacom systéme. Preto sa zameriavame len na také opatrenia, ktoré je možné formulovať na základe zistených údajov.

5.1 Odporúčania pre prípad dištančného vzdelávania

- **Sprístupniť učiteľkám a učiteľom bezplatné dáta, počítač a iné technické vybavenie na výučbu z domu.**
Viac ako tretina učiteliek a učiteľov dostala bezplatné dáta, počítač a iné technické vybavenie na výučbu z domu, vďaka čomu mohli realizovať online dištančnú výučbu. Žiadnu technologickú podporu však nedostala asi štvrtina (27 %) učiteliek a učiteľov.
- **Zabezpečiť učiteľkám a učiteľom dostatočnú podporu v tom, ako učiť na diaľku, teda aké formy, metódy či didaktiku pri výučbe používať.**
Polovica (51 %) učiteliek a učiteľov si myslí, že podpora v tejto oblasti na Slovensku nebola dostatočná.
- **Zabezpečiť žiakom a žiačkam technologické vybavenie a prístup k internetu.**
Približne polovica (54 %) učiteliek a učiteľov sa obávala, že niektorí žiaci a žiačky mohli mať zamedzený prístup ku kvalitnej dištančnej výučbe, lebo nemali dostatočné technologické vybavenie alebo prístup k internetu. Zároveň učiteľky a učitelia odhadovali, že 10 % detí sa učilo výlučne offline formami dištančnej výučby.
- **Lepšie podporiť učiteľky a učiteľov pri implementácii niektorých opatrení, najmä v prípade zrušenia známkovania a úplného vypustenia písomného skúšania a testovania žiakov a žiačok.**
Len menšia časť učiteliek a učiteľov úplne zrušila známkovanie (29 %) a úplne vypustila písomné skúšanie a testovanie žiakov a žiačok (27 %).
- **Zmapovať potreby učiteliek a učiteľov v oblasti vzdelávania a na základe týchto údajov rozšíriť ponuku školení, ktoré by nemali byť dostupné len online.**
29 % učiteliek a učiteľov, ktorí neabsolvovali žiadne školenie, uviedlo, že nenašli vhodné školenie. 15 % učiteliek a učiteľov, ktorí sa nevzdelávali, uviedlo, že im nevyhovovalo vzdelávať sa online spôsobom.

5.2 Odporúčania na podporu žiakov, žiačok a vyučujúcich v ďalšom období

- **Poskytnúť učiteľkám a učiteľom podporu na stabilizáciu v oblasti pracovnej pohody a na posilnenie učiteľského tímu a duševného zdravia.**
Pociťovaná úzkosť sa počas pandémie o čosi zhoršila, 77,5 % učiteľov a učiteliek výučba počas pandémie včerpala a takmer pätina (17,8 %) zvažuje odchod zo školstva. Zároveň by približne polovica učiteliek a učiteľov potrebovala nejakú formu podpory v oblasti pracovnej pohody a duševného zdravia. Najviac by pritom učiteľky a učitelia uvítali aktivity na posilnenie učiteľského tímu (33,4 %), školenia alebo prednášky o nástrojoch na zvládanie stresu (20,2 %), osobný mentoring alebo koučing (17,5 %) či možnosť preplatenia individuálnej psychoterapie alebo poradenstva (15,1 %). Konzultáciu so školským psychológom či psychologičkou by potrebovalo 8 %.
- **Poskytnúť učiteľkám a učiteľom podporu v oblasti motivácie žiakov a žiačok k učeniu sa, zisťovania ich potrieb a individualizácie výučby.**
56 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že po návrate detí do škôl by potrebovali podporu v tom, ako ich motivovať kučeniu. Viac ako 40 % učiteliek a učiteľov by potrebovali podporu v oblasti

prispôsobovania obsahu vzdelávania aktuálnej úrovni žiakov a žiačok (45 %), zisťovania úrovne vedomostí a individuálnych vzdelávacích potrieb (42 %) a v oblasti individualizácie výučby podľa potrieb (41 %).

- **Pomôcť školám v organizácii internej podpory v rámci učiteľského zboru a poskytnúť učiteľkám a učiteľom zrozumiteľné manuály a usmernenia.**

69 % učiteliek a učiteľov do top 3 najpreferovanejších foriem podpory zaradilo zdieľanie skúseností v rámci kolektívu školy. Nasledovali formy ako manuál alebo usmernenie (55 %) a individuálne poradenstvo (49 %). Vo všeobecnosti učiteľky a učitelia viac uprednostňovali internú podporu ako podporu z externého prostredia.

- **Podporiť realizáciu doučovania.**

61 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že po návrate do škôl by mala ich škola organizovať doučovanie. Zároveň 78 % deklarovalo ochotu doučovať žiakov a žiačky.

- **Motivovať učiteľky a učiteľov k doučovaniu prostredníctvom adekvátnej finančnej odmeny a dobrej organizácie zo strany vedenia školy.**

63 % učiteliek a učiteľov uviedlo, že na zapojenie sa do podporných aktivít by ich motivovala adekvátna finančná odmena a necelú polovicu (45 %) učiteliek a učiteľov by motivovala dobrá organizácia zo strany školy.

6. Literatúra

ATA. 2020. Alberta Teachers Responding to Coronavirus (COVID-19): Pandemic Research Study Initial Report. Dostupné na: <https://www.teachers.ab.ca/SiteCollectionDocuments/ATA/News%20and%20Info/Issues/COVID-19/Alberta%20Teachers%20Responding%20to%20Coronavirus%20%28COVID-19%29%20-%20ATA%20Pandemic%20Research%20Study%20%28INITIAL%20REPORT%29-ExSum.pdf>

Člověk v tísní. 2021. Vyučující v epidemii covid-19. Závěrečná zpráva z dotazníkového šetření na základních a středních školách. Dostupné na: https://www.jsns.cz/nove/projekty/pruzkumy-setreni/vyucujici_v_epidemii_covid_19_zz_jsns.pdf?fbclid=IwAR05bao5bcN-GMCbVDOnlyNZTMu_8hG3yf5COlgbKYJtqJdmXUsUIRiC8Q0

EIS. 2020. Teaching During the Covid-19 Shutdown. Dostupné na: <https://www.eis.org.uk/Content/images/corona/SurveyResults.pdf>

Farquharson, Ch. et al. 2021. The return to school and catch-up policies. Dostupné na: <https://ifs.org.uk/uploads/BN318-The-return-to-school-and-catch-up-policies.pdf>

Hamilton, L. S. et al. 2021. Teaching and Leading Through a Pandemic: Key Findings from the American Educator Panels Spring 2020 COVID-19 Surveys. Dostupné na: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RRA168-2.html

Inverness Institute. 2021. Challenge & Opportunity: Teachers weigh in on heartbreaks, breakthroughs of distance learning. Dostupné na: <https://edsource.org/2021/teachers-share-the-challenges-heartbreaks-and-opportunities-of-teaching-in-the-pandemic/649694>

MŠVVŠ SR. 2020. Rozhodnutie ministra o opatreniach pre školy (23. 10. 2020). Dostupné na: <https://www.minedu.sk/rozhodnutie-ministra-o-opatreniach-pre-skoly-23-10-2020/>

MŠVVŠ SR. 2021. Rozhodnutie ministra s účinnosťou od 19. 4. 2021. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/26903-sk/rozhodnutie-ministra-s-ucinnostou-od-19-4-2021/>

Ostertágová, A. & Čokyna, J. 2020. Hlavné zistenia z dotazníkového prieskumu v základných a stredných školách o priebehu dištančnej výučby v školskom roku 2019/2020. Inštitút vzdelávacej politiky. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/att/17338.pdf>

Sharp, C. et al. 2020. The challenges facing schools and pupils in September 2020. Dostupné na: https://www.nfer.ac.uk/media/4119/schools_responses_to_covid_19_the_challenges_facing_schools_and_pupils_in_september_2020.pdf

Ziebell, N. et al. 2020. Australian Education Survey: Examining the impact of COVID-19. Dostupné na: https://education.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0008/3413996/Australian-Education-Survey.pdf